

PASŪTĪJUMS: ID Nr. PSD 2009/5

PASŪTĪTĀJS: Jēkabpils pilsētas pašvaldība
Brīvības iela 120, Jēkabpils, LV-5201

IZPILDĪTĀJS: SIA „Firma L4”
Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004

**JĒKABPILS PILSĒTAS TERITORIJAS
PLĀNOJUMA (2007. – 2019.) GROZĪJUMU
STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDI
NOVĒRTĒJUMS
VIDES PĀRSKATA PROJEKTS**

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI UN APZĪMĒJUMI

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

NAP – Nacionālais attīstības plāns

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija

SVID – stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi

ĪADT – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

ES – Eiropas Savienība

LR – Latvijas Republika

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

LVĢMA – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

SATURS

IEVADS	5
1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES	6
1.1. Definētie galvenie mērķi un plānojuma izstrādes pamatprincipi	6
1.2. Teritorijas plānojuma saturs.....	7
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	8
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA.....	11
2.1. SIVN process un metodoloģija	11
2.2. Vides pārskata sagatavošanas pamatprincipi.....	14
2.3. Sabiedrības līdzdalība	15
3. SITUĀCIJAS ANALĪZE	17
3.1. Teritorijas apraksts	17
3.1.1. Teritorijas atrašanās vieta, platība, dabas apstākļi.....	17
3.1.2. Ģeoloģiskā uzbūve un hidroģeoloģiskie apstākļi	17
3.1.3. Zemes dziļu resursi	18
3.1.4. Dabas vērtības, aizsargājamās teritorijas.....	18
3.1.5. Kultūrvēsturiskais mantojums un ainavas	19
3.2. Vides stāvokļa apraksts.....	20
3.2.1. Klimats	20
3.2.2. Gaisa kvalitāte	21
3.2.3. Ūdens kvalitāte	21
3.2.4. Atkritumu apsaimniekošana.....	25
3.2.5. Troksnis	25
3.2.6. Augsnes un grunts piesārņojums; degradētās, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	26
3.2.7. Applūstošās teritorijas.....	27
3.3. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	27
4. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS.....	29
5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	32
5.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	32
5.1.1. Konvencijas vides aizsardzības jomā.....	32
5.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas	34

5.2.	Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos	35
6.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTS UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	38
6.1.	Applūstošo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu ietekme uz vidi	38
6.1.1.	Teritorijas plānojuma grozījumu nosacījumi	38
6.1.2.	Tiešās ietekmes	39
6.1.3.	Netiešās ietekmes	39
6.1.4.	Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes	39
6.2.	Transporta infrastruktūras attīstības ietekme uz vidi	39
6.2.1.	Transporta infrastruktūras attīstības risinājumi	39
6.2.2.	Ietekmes uz vidi	40
7.	IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANA	42
7.1.	Vides politikas un vides aizsardzības normatīvu ievērošana	42
7.2.	Ietekmi uz vidi samazinoši pasākumi	42
7.2.1.	Applūstošo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu ietekmes uz vidi samazināšana	42
7.2.2.	Plānošanas pieceļu areālos ietekmes uz vidi samazināšana	43
8.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTĀ PIEDĀVĀTO RĪCĪBU UN IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	45
9.	IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	46
10.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO BŪTISKO PĀRROBEŽU IETEKMJU IZVĒRTĒJUMS	47
11.	GALVENO LIETOTO PAMATPRINCĪPU UN METOŽU APRAKSTS	48
12.	VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	49
13.	KOPSAVILKUMS	51
	IZMANTOTĀ LITERATŪRA	52

IEVADS

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma 2007. – 2019. g. grozījumi (turpmāk – Teritorijas plānojuma grozījumi) ir pašvaldības administratīvās teritorijas plānojuma grozījumi, kuros rakstveidā un grafiski attēlota teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta plānotā un atļautā izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ilgtermiņa perspektīvā laika periodam no 2007. līdz 2019.gadam. Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

Šāda līmeņa plānošanas dokumentam, atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai, nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kas analizētu plānoto darbību iespējamo ietekmi un vidi nākotnē. Šis Vides pārskats ir dokuments, kurā tiek atspoguļota informācija, kas iegūta stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Jēkabpils pilsētas plānojuma grozījumi uzskatāmi par plānošanas dokumentu, kuram saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un 2004. gada 23. marta Ministru kabineta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 2.2.3. punktā teikto, ir nepieciešams Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Tā ietvaros sagatavots Vides pārskats, kurā iekļauta informācija un pieejamo datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka minētie normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES

1.1. Definētie galvenie mērķi un plānojuma izstrādes pamatprincipi

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas plānošanas dokuments, kas nosaka pilsētas attīstības iespējas un virzienus laika posmam no 2007. – 2019.gadam.

Teritorijas plānojuma mērķis ir veidot ilgtspējīgu pilsētas attīstību, kas paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību un saglabāšanu.

Lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, plānojumam izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- izvērtēt Jēkabpils pilsētas teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- veicināt iniciatīvu uzņēmējdarbības attīstīšanā un investīciju piesaistē;
- radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai;
- veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu;
- saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

Izstrādājot teritorijas plānojumu, ņemti vērā nacionāla, plānošanas reģiona un rajona pašvaldības līmeņa plānošanas dokumenti un pamatnostādnes, kā arī normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi un vides aizsardzības institūciju viedokļi.

Lai sekmīgāk notiktu Jēkabpils pilsētas attīstība un tiktu nodrošināta iesākto projektu tālāka attīstība, viens no Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma (2007. – 2019.) izstrādes galvenajiem principiem ir nepārtrauktības jeb pēctecības princips, kas nodrošina, ka, mainoties spēkā esošajam plānojuma pamatojumam, teritorijas plānojums tiek grozīts, saglabājot tās teritorijas plānojuma daļas, kuru pamatojums nav mainījies.

Teritorijas plānojumā priekšlikumi izstrādāti, pamatojoties uz darba ietvaros veikto analīzi un Jēkabpils pilsētas attīstības programmu 2007. – 2013.gadam, kā arī saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajos tiesību aktos un starptautiskajās saistībās, valdības ziņojumos un politikas koncepcijās, nozaru attīstības koncepcijās un citos vadošos dokumentos formulētajām vadlīnijām un nostādnēm, ciktāl tas skar apdzīvojuma attīstību.

Teritorijas plānojuma grozījumu nepieciešamības pamatojums balstās uz jauna Daugavas šķērsojuma Latgales autoceļa posma Pļaviņas – Jēkabpils izbūves nepieciešamību, jo ārpilsētas, kravas un vieglā autotransporta satiksme starp Daugavas kreiso un labo krastu notiek pa šādai satiksmei nepiemērotu ielu, satiksmes mezglu tīklu un satiksmes intensitātes, kā arī slodzes parametriem neatbilstošu esošo Daugavas tiltu. Tāpat jāizvērtē likumdošanas izmaiņas saistībā ar applūšanas riska teritorijām.

1.2. Teritorijas plānojuma saturs

Teritorijas plānojums Jēkabpils pilsētai strukturēts vairākās sadaļās:

I sējums „Paskaidrojuma raksts”;

II sējums „Grafiskā daļa”;

III sējums „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

IV sējums „Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi”;

„Paskaidrojuma raksts” ir ziņojums, kurā parādīta Jēkabpils pilsētas teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikti plānotie zemes izmantošanas mērķi, atbilstoši mērķiem atļautā zemes izmantošana un šīs izmantošanas ierobežojumi.

II sējums „Grafiskā daļa” ir pilsētas saistošie noteikumi. Plānos un kartēs parādīta pilsētas teritorijas pašreizējā un plānotā (atļautā) izmantošana. Plānu oriģināli pilsētas teritorijai ir mērogā 1:10000 (atrodas pašvaldības īpašumā).

III sējums „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” ir saistošie noteikumi, kas detalizēti nosaka pašvaldības un citu zemes īpašnieku un lietotāju tiesības, pienākumus, zemes gabalu izmantošanu un to apbūvi.

IV sējumā „Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi” apkopoti sekojoši materiāli:

- sabiedriskās apspriešanas materiāli,
- izstrādes procesa materiāli (lēmumi, protokoli, publikācijas, nosacījumi, un citi dokumenti – kopijas),
- izstrādes procesa dokumentu oriģināli (iesniegumi, sarakste, lēmumi, protokoli un citi dokumenti) – pilsētas domes arhīva eksemplārā.

Teritorijas plānojuma mērķis ir veidot ilgtspējīgu pilsētas attīstību, kas paredz nodrošināt nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību un saglabāšanu.

Lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, Plānojumam izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- izvērtēt Jēkabpils pilsētas teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- veicināt iniciatīvu uzņēmējdarbības attīstīšanā un investīciju piesaistē;
- radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai;
- veicināt pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu;
- saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ievērojamu daļu teritorijas plānojumā apskatīto aspektu nosaka augstāka līmeņa plānošanas dokumenti – nacionālie un reģiona plānošanas dokumenti, savukārt rajona teritorijas plānojums ir saistošs dokuments pagastu teritoriju plānojumiem.

Reģionālās politikas pamatnostādnes nosaka valsts reģionālo politiku turpmākajiem 10 gadiem definējot valsts reģionālās politikas galvenos principus, mērķus, prioritātes un rīcības virzienus.

Izvirzīti šādi mērķi:

- 1) Latvijas un tās reģionu attīstības līmeņa tuvināšana Eiropas valstu līmenim. Latvijas un tās reģionu konkurētspējas pieaugums pārējo Eiropas Savienības reģionu vidū;
- 2) līdztvērtīgu dzīves, darba un vides apstākļu nodrošināšana valsts iedzīvotājiem visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību;
- 3) līdztvērtīgu uzņēmējdarbības priekšnoteikumu radīšana visā Latvijā, lai sekmētu līdzsvarotu valsts teritorijas, reģionu un to daļu attīstību.

Nacionālais attīstības plāns (NAP) ir Latvijas sociālekonomiskās attīstības stratēģiskās plānošanas dokuments laika posmam no 2007. – 2013. gadam. Tas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam. NAP izvirza Latvijas izaugsmes modeli „Cilvēks pirmajā vietā” un mērķi dzīves kvalitātes uzlabošanai. NAP mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas palielināšanos Eiropas Savienībā. NAP izvirza Latvijas attīstības stratēģisko mērķi un nosaka galvenos rīcības virzienus, kas spēs nodrošināt stabilu valsts un sabiedrības izaugsmi.

NAP uzdevums ir:

- koncentrēt sabiedrības uzmanību uz vienotu mērķi;
- nodrošināt darbību koordināciju un sabalansētību;
- finanšu līdzekļu mērķtiecīgu novirzīšanu valsts attīstības mērķu sasniegšanai un tam nepieciešamo priekšnosacījumu radīšanai.

Nacionālajā stratēģiskajā ietvardokumentā 2007. – 2013.gadam (NSID) ir noteiktas 3 tematiskās asis:

- cilvēku resursu attīstība un efektīva izmantošana;
- konkurētspējas palielināšana un virzība uz zināšanu ietilpīgu ekonomiku;
- publisko pakalpojumu un infrastruktūras uzlabojumi kā priekšnoteikums valsts un tās teritorijas līdzsvarotai attīstībai.

Katrai no tām ir pakārtota operacionālā programma, kas pieskaņota atbilstošajiem ES fondiem:

- Cilvēku resursi un nodarbinātība (Eiropas Sociālā fonda operacionālā programma), kas ietver nodarbinātības veicināšanu, izglītības attīstību, sociālo iekļaušanu, administratīvās kapacitātes stiprināšanu un labāka regulējuma principu ieviešanu valsts pārvaldē;

- Uzņēmējdarbība un inovācijas (Eiropas Reģionālās attīstības fonda operacionālā programma), kas ietver inovāciju un zinātnes potenciāla attīstību un uzņēmējdarbības veicināšanu;
- Infrastruktūra un pakalpojumi (Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda operacionālā programma), kas ietvers transporta, vides, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju, sociālās infrastruktūras, kultūras un tūrisma, policentriskai attīstībai svarīgāko infrastruktūras elementu attīstību.

Vides ilgtspējīgas attīstības politikas īstenošanas pamatā ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes, kas tiek definētas plānošanas dokumentu izstrādes pamatā. Pamatojoties uz ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņu principiem, tiek izstrādāti citi plānošanas dokumenti.

Ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes, ir apstiprināts Nacionālais vides politikas plāns (2004. – 2008.), kuru izstrādājusi Vides ministrija. Izstrādē ņemti vērā Eiropas Savienības normatīvie akti, politikas dokumenti, kā arī ANO un citu starptautisko institūciju saistošie dokumenti. Nacionālais vides politikas plāns ir visaptverošs, stratēģisks un ar citiem atbilstoša līmeņa plāniem integrēts dokuments. Kopā ar citiem atbilstoša līmeņa plānošanas dokumentiem ekonomikas un sociālajā jomā tas ir savstarpēji vienots pamats valsts ilgtspējīgas attīstības politikas veidošanā un īstenošanā.

1999.gadā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir izstrādājusi Bioloģiskās daudzveidības nacionālo programmu, kuras mērķis ir saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību. Tā paredz dažādus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un līdz ar to arī vides kvalitātes nodrošināšanai, tai skaitā:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
- veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Zemgales reģiona ietvaros ir izstrādāts Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026. gadam. Reģiona teritorijas plānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kas nacionālā līmenī ir arī reģionālās politikas dokuments. Plānojuma izstrādes uzdevums ir iegūt ilgtermiņa Zemgales plānošanas reģiona teritorijas izmantošanas redzējumu 20 gadu periodam, lai reģiona attīstības pasākumi un projekti tiktu harmoniski piesaistīti esošajai un perspektīvajai apdzīvojuma un saimnieciskajai struktūrai, iedzīvotāju kustībai, nodarbinātībai, transporta un satiksmes infrastruktūrai, vides vērtību struktūrai u.c. Plānojuma mērķis ir radīt plānošanas reģiona telpisko struktūru, kas nodrošinātu ilgtspēju, pieejamu, kvalitatīvu dzīves un darba vidi.

Jēkabpils pilsētai ir saistoša Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008. – 2014. gadam, kuras galvenais stratēģiskais mērķis ir dzīves kvalitātes nodrošināšana Zemgalē. Programma ir Zemgales plānošanas reģiona vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas izstrādāts saskaņā ar Zemgales ilgtermiņa plānošanas dokumentu - teritorijas plānojumu 2006. – 2026. gadam, kā arī saskaņā ar nacionālajiem plānošanas dokumentiem - Reģionālās politikas pamatnostādņēm un Nacionālo attīstības plānu 2007. – 2013.gadam. Programmā ir noteikts Zemgales stratēģiskais mērķis, attīstības prioritātes, rīcības virzieni, risināmie uzdevumi

un pasākumu kopums laika periodam līdz 2014.gadam, lai veicinātu teritorijas plānojumā noteiktās ilgtermiņa attīstības vīzijas un rezultātīvo radītāju, kā arī NAP izvirzītā stratēģiskā mērķa un attīstības prioritāšu sasniegšanu.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (30.05.2001., ar grozījumiem kas izsludināti līdz 15.09.2005.). Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija. Likumdošanas prasības paredz SIVN (turpmāk tekstā SIVN) procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi. SIVN procesā ir svarīgi identificēt stratēģisko ietekmi uz vidi un dabas resursiem, kas saistīti ar plānošanas dokumenta īstenošanu.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Jēkabpils pilsētas teritorijas plānošanas dokumentā. Ja šos aspektus nav iespējams iestrādāt pašā plānošanas dokumentā, tad ir jāpanāk, lai šie aspekti tiktu ievēroti, izstrādājot katru konkrēto ieviešanas pasākumu.

SIVN vispārīgie uzdevumi ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

2.1. SIVN process un metodoloģija

Pastāv būtiskas atšķirības starp ietekmes uz vidi novērtējumu, kas jāveic projektiem, un SIVN, kas tiek veikts politikas plānošanas dokumentiem. Ietekmes uz vidi novērtējums projektiem saistās ar vērtējumu un secinājumiem par kvantitatīvi un kvalitatīvi izmērāmām ietekmēm uz vidi, uz kā pamata tiek pieņemts lēmums par darbības atļaušanu un izvirzītajiem nosacījumiem vai ierosinātās darbības aizliegšanu. Savukārt politikas plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi izvērtējums ir vērsts uz plānošanas dokumentu satura optimizēšanu un vides aspektu integrāciju tajos.

Līdz ar to SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un

uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Teritorijas plānojuma vērtēšanā tika izmantoti vides aizsardzības principi un ilgtspējīgas attīstības, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

Integrācija – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.

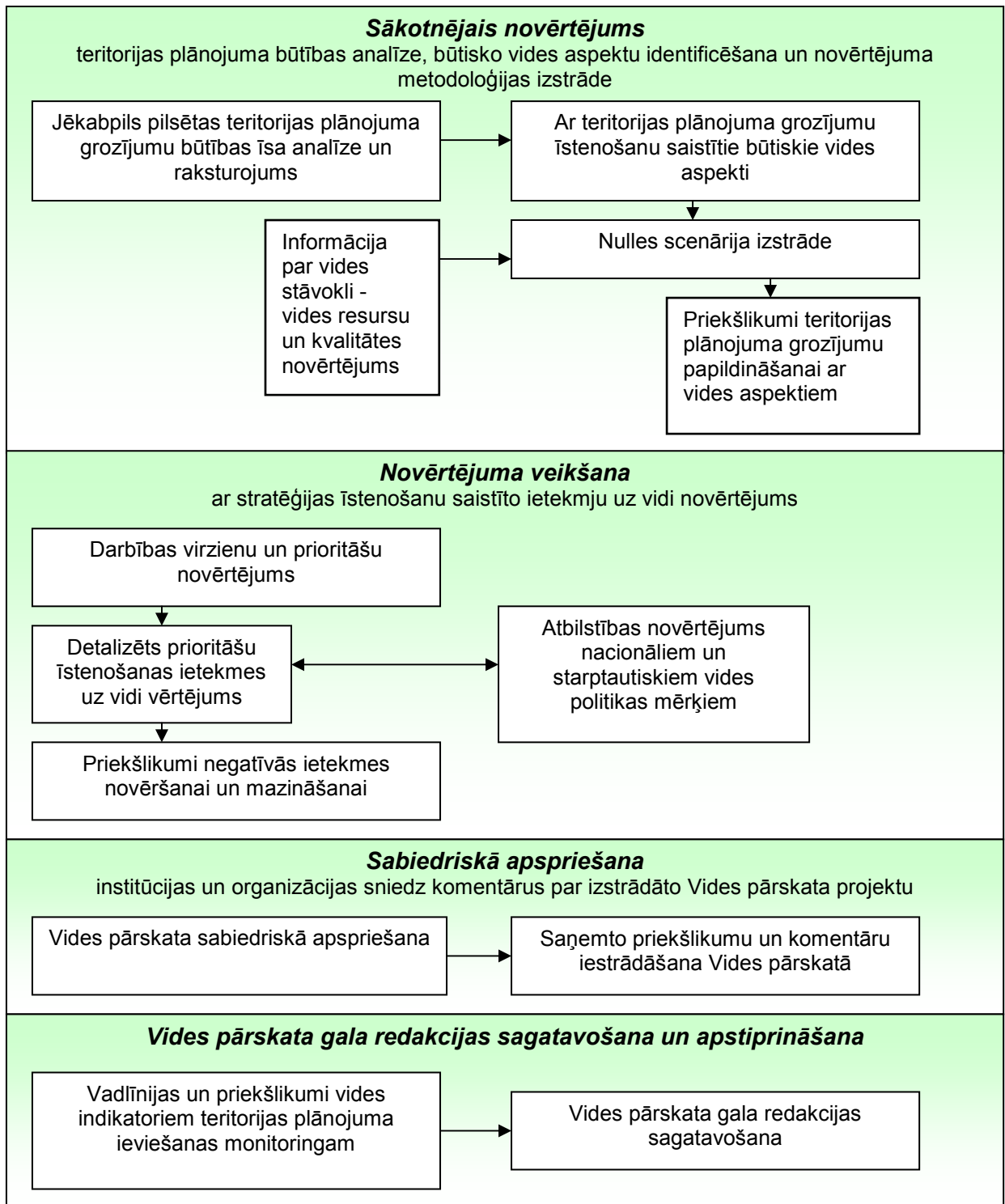
Piesardzības princips – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarība starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

Alternatīvu izvērtēšana – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti.

Pārskatāmība – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

SIVN procesa gaita un metodoloģijas pielietošana attēlota blokshēmā (skat. 2.1.1. att.).

2.1.1. attēls. Novērtējuma procesa un metodoloģijas blokskāme

2.2. Vides pārskata sagatavošanas pamatprincipi

Vides pārskats balstās uz teritorijas plānojuma grozījumu pamatmērķu, rīcības virzienu un risināmo uzdevumu ietekmes uz vidi izvērtējuma, kā ar vērtējuma par plānošanas dokumenta atbilstību starptautiskajai un nacionālajai vides politikai. Vides pārskata izstrādes procesā tika izmantotas dažādas metodes datu iegūšanai un analīzei. Kopumā vides pārskata sagatavošanā var izdalīt šādus būtiskākos etapus:

1. Dokumentu atbilstība un sasaiste ar citiem likumdošanas dokumentiem;

Īstenojot teritorijas plānojuma grozījumus ir svarīgi, lai iespēju robežās tiktu ievēroti arī citos dokumentos izvirzītās prasības un paredzētie pasākumi.

2. Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums;

Vide sevī ietver ļoti plašu jautājumu loku, tādēļ nepieciešams norobežoties un noteikt tās galvenās jomas, kuras teritorijas plānojuma kontekstā ir būtiskākās un kurām ir būtiskākā ietekme uz vidi. Lai to izdarītu, izveidots tā saucamais nulles scenārijs. Tas apraksta virzošos spēkus, tendences Jēkabpils pilsētas attīstībā un to ietekmi uz vidi, kā arī vides situāciju, galvenās slodzes, rīcības un tendences. Apkopota pieejamā pamatinformācija par vides stāvokli Jēkabpils pilsētā, tādējādi veicot sākotnējo novērtējumu un identificējot būtiskos vides aspektus, kas saistīti ar plānošanas dokumentu.

SIVN veikšanai izmantota publiski pieejama informācija – publiski gada pārskati, indikatori, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, kā arī teritorijas plānojumā iekļautā informācija par esošā stāvokļa novērtējumu. Informācija par vides resursiem un vides kvalitātes novērtējumu un tendences tiek izmantotas bāzes scenārija veidošanā. Vides pārskata ierobežotā apjoma dēļ pārskatā ir iekļauts kopsavilkums par vides stāvokļa raksturojumu un būtiskākajiem vides kvalitāti, tendences un slodzes raksturojošajiem rādītājiem.

Vairāku vides resursu kvalitātes raksturošanā ir grūtības iegūt aktualizētu informāciju par esošo situāciju un tendencēm – dažos gadījumos nav ticis veikts sistemātisks monitorings, bet dažos gadījumos informācija nebija apkopota vai dati bija novecojuši. Šādos gadījumos, kad kvantitatīva informācija nebija pieejama, novērtējuma izstrādātāji konsultējās ar nozares ekspertiem par būtiskākajām tendencēm. Datu pieejamība tiek ņemta vērā izstrādājot rekomendācijas vides aspektu monitoringam teritorijas plānojuma ieviešanā.

Lielākās grūtības radīja atšķirīgo jēdzienu interpretācijas datu savstarpējā salīdzināšanā.

3. Teritorijas plānojuma īstenošanas būtiskāko ietekmju uz vidi vērtējums;

Teritorijas plānojuma potenciālās ietekmes uz vidi izvērtējums veikts no vairākiem elementiem:

- esošās situācijas analīzes un SVID izvērtējuma;
- izvirzīto teritorijas plānojuma grozījumu pamatmērķu, rīcības virzienu un uzdevumu izvērtējuma;
- teritorijas plānojuma grozījumu atbilstības Latvijas starptautiskajām saistībām vides jomā un nacionālajai vides politikai;
- teritorijas plānojuma grozījumu ieviešanas un monitoringa plāna izvērtējuma.

SIVN process tiek organizēts tā, lai identificētu gan pozitīvās, gan negatīvās ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes. Tiek izmantota informācija, ko sniedz nulles scenārijs, kā arī ietekmes tiek prognozētas.

SIVN iespēju robežās tiek arī sniegti priekšlikumi, kādu pasākumu iekļaušana no vides viedokļa būtu nozīmīga.

Attiecībā uz negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai mazināšanu un pozitīvo ietekmju pastiprināšanu, nepieciešams ņemt vērā ieviešanas sistēmu. Sniedzot priekšlikumus indikatoriem un politikas plānošanas ieviešanas monitoringam, izvēlēti tādi indikatori, kuri jau tiek aprēķināti vai kuru aprēķināšanai tiek sistemātiski apkopota bāzes informācija. Sagatavojot priekšlikumus plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums.

4. Secinājumi un atbildes uz būtiskākajiem jautājumiem;

Veicot SIVN, dokuments analizēts un vērtēts, lai noteiktu tā īstenošanas iespējamās ietekmes, kā arī, lai iegūtu atbildes uz jautājumiem par to, kādas būs plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes:

- kādi būs plānošanas dokumenta īstenošanas tiešie un netiešie rezultāti?
- kādā veidā rezultāti skars apkārtējo vidi?
- kāds būs jebkuras potenciālās ietekmes uz vidi mērogs un būtība, pozitīvās un negatīvās ietekmes un to radītās tiešās sekas?
- kādas visticamāk būs sabiedrības un ieinteresēto pušu lielākās bažas attiecībā uz iespējamo ietekmi uz vidi?
- kas būs jādara ietekmju mazināšanai, vai vispār kaut kas būs jādara, lai mazinātu vai novērstu ietekmi uz vidi?
- kādas būs atlikušās ietekmes, vai vispār tādas būs pēc mazinošo pasākumu realizēšanas?
- kāda būs nepieciešamība kompensēt zaudējumus dabai, skartajiem indivīdiem, uzņēmumiem?
- kāds vides monitorings raksturotu iespējamās ietekmes, kādu vides stāvokļa rādītāju izmaiņu tendencēm būtu pievēršama īpaša uzmanība?

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Sabiedrības, organizāciju un institūciju viedoklis tiek ņemts vērā vairākos SIVN etapos:

- veicot sākotnējo novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar teritorijas plānojuma ieviešanu;
- noskaidrojot sabiedrības viedokli, tādejādi ņemot to vērā veicot novērtējumu;

- organizējot vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanākumi;
- iestrādājot sabiedrības pārstāvju komentārus vides pārskata gala redakcijā.

Atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja prasībām, vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu saņemšanai tiek nosūtīts šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” Zemgales reģionālajai filiālei;
- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Upju baseinu pārvaldei.

3. SITUĀCIJAS ANALĪZE

3.1. Teritorijas apraksts

3.1.1. Teritorijas atrašanās vieta, platība, dabas apstākļi

Jēkabpils atrodas Latvijas dienvidaustrumos, tā izvietojusies abos Daugavas krastos. Ar 27 800 iedzīvotājiem tā ir astotā lielākā pilsēta Latvijā. Pilsētas platība ir 2553,5 ha, no kuriem 448,7 ha – ūdeņi, 181,2 ha – meži. Attālums līdz Rīgai – 145 km, līdz tuvākās kaimiņvalsts Lietuvas robežai – 60 km. Jēkabpils pilsēta atrodas svarīgu dzelzceļa un automaģistrāļu krustpunktā, kuras saista Latviju ar Krieviju un Baltkrieviju: galvenie valsts autoceļi Rīga – Daugavpils (Baltkrievija), Rīga – Rēzekne (Krievija) un stratēģiskās nozīmes dzelzceļi Rīga – Daugavpils, Rīga – Rēzekne, Krustpils – Jelgava – Ventspils.

3.1.2. Ģeoloģiskā uzbūve un hidroģeoloģiskie apstākļi

Jēkabpils atrodas Austrumlatvijas zemienes dienvidu daļā, Daugavas ielejā, kur tā atdala Āronas paugurlīdzenumu no Aknīstes nolaidenuma. Pilsētas Daugavas labā krasta teritorija robežojas ar Aronas paugurlīdzenumu. Kreisā krastā esošā apbūve un brīvās teritorijas robežojas ar Aknīstes nolaidenumu. Daugavas ielejas platums pilsētas teritorijā sasniedz 4 km.

Daugavas krastos un gultnē atsedzas dolomīti, veidojot lielākās krāces: Zvanītāju krāce, gar Sakas salu 4 km garās Pirkazu krāces, kuru vidējais kritums ir 1,5 m/km.

Aronas paugurlīdzenumā pozitīvās reljefa formas pamatiežus pārklāj kvartāra nogulumu. Pamatiežu virsmu veido augšdevona Pļaviņu un Daugavas svītas dolomīti, vietām sastopami Salaspils svītas dolomīti un dolomītmerģeļi ar ģipšakmeņu ieslēgumiem.

Daugavas kreisajā krastā Jēkabpils pamatiežu uzbūve raksturīga kā tai piegulošajam Aknīstes nolaidenumam dabas apvidus Austrumlatvijas zemienē. Pamatiežu virsa ir ar lēzenu slīpumu Daugavas virzienā. Pamatiežu virsā sastopamas pirmskvartārā veidojušās senās ielejas, kas aizpildītas ar ledāja un tā kušanas ūdeņu nogulumiem. Pamatieži ir pārstāvēti ar augšdevona Salaspils, Pļaviņu un Daugavas svītas dolomītiem. Radžupes ūdenskrātuvē ir nelielas dolomītu salas.

Pamatiežus sedz 10-30 m biezi kvartāra Latvijas apledojuuma un tā kušanas ūdeņu veidotie nogulumu, galvenokārt morēnas smilšmāls, smilts, grants, māls. Jaunākie nogulumu Daugavas ielejā ir glaciolimniskie nogulumu, kurus pārsedz aluviālie upes ūdeņu šķirotie nogulumu - smilts, rupja smilts, grants. Jēkabpils dienviddaļā gar Radžupes (Brodu) ūdenskrātuvi un tālāk austrumu virzienā var veidoties virszemes karsta iebrukumi, jo mālaino kvartāra nogulumu sega šeit ir ļoti plāna, bet zem tiem iegulošie dolomīti ietver ģipša ieslēgumus, kas pazemes ūdeņu svārstību rezultātā var izšķīst un izveidoties karsta kritenes.

Pamatklintāja virsma Jēkabpilij tuvākajos urbemos Vīpes pagastā sasniedz 890 m un pie Pļaviņām 940 m no zemes virsmas. Šajā teritorijā nav konstatēti tektoniskie lūzumi, pilsētas

tuvumā konstatētas lokālas pacēlumu struktūras Sakas upes un Radžupes (Brodu) ūdenskrātuves tuvumā, pie reģionālām struktūrām tiek pieskaitīta Jēkabpils ieliece, kas saplūst ar Gulbenes depresiju.

Ģeotehniskās izpētes darbos iegūtā informācija liecina, ka pilsētas teritorijas lielāko daļu sedz 0,30 m līdz 2,90 m biezs tehnogēnie nogulumu slānis, galvenokārt uzbērtas grunts, šķembas, oļi, rupja smiltis un organiskās vielas. Glaciofluviālas un glaciolimniskas ģenēzes grunts pilsētā veido dažāda raupjuma smiltis, mālsmiltis, smilšmāls. Zem tiem bieži vien iegūļ sadēdējuši augšdevona dolomīti.

Teritorijas hidroģeoloģiskos apstākļus raksturo pazemes ūdeņu piesaiste grunts sastāvam tai skaitā dolomītiem. Visi pazemes ūdens horizonti drenējas Daugavā. Zemes gabalos, kur dolomīti pārklāti ar māla nogulumiem, dolomīta horizontu pazemes ūdeņu spiediens ir apmēram 1 – 5 m. Maksimālais pazemes ūdens līmenis Daugavas gultnē un senielejā ir atkarīgs no upes ūdens līmeņa.

Hidroģeoloģiskos apstākļus sarežģīt saplaisājušais dolomīts. Pie augstiem ūdens līmeņiem Daugavā pazemes ūdeņi barojas no upes ūdeņiem. To līmeņi izlīdzinās un lielas teritorijas tiek appludinātas, īpaši kreisajā upes krastā. Lietainā periodā teritorijās ar mālainām gruntīm var parādīties virsūdeņi.

Vērtējot dabas apstākļu kompleksu pilsētas centrālajā daļā, teritorija ir nosacīti labvēlīga celtniecībai, tomēr jāņem vērā iespējamie dolomīta karsta procesi, kā arī grunts ar mazu nestspēju: dolomīta milti un šķembas. Galvenais negatīvais dabas faktors ir iespējamā teritorijas applūšana.

3.1.3. Zemes dziļu resursi

Jēkabpils pilsētas teritorijā šobrīd nav nevienas derīgo izrakteņu atradnes. Savulaik bijušas divas derīgo izrakteņu atradnes: māla atradnes „Krustpils”, 1. iecirknis, dolomīta atradnes „Jēkabpils”, Brodes iecirknis. Šīs atradnes jau ilgāku laiku netiek izmantotas derīgo izrakteņu ieguvei. Jēkabpils pilsētas dienvidaustrumu pusē pie Brodu ūdenskrātuves (bijušā dolomīta karjera) atrodas peldvieta un atpūtas vieta. Māla atradne „Krustpils” šobrīd ir aizbērtas un rekultivēta.

3.1.4. Dabas vērtības, aizsargājamās teritorijas

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas Latvijā nosaka likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (pieņemts 02.03.1993., ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 30.05.2007.).

Jēkabpils pilsētas administratīvajā teritorijā atrodas:

- valsts nozīmes īpaši aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis „Radžu akmens” (kods 0407600);
- valsts nozīmes dižkoki: parastā liepa, apkārtmērs – 4,11 m (atrašanās vieta: Strūves parks, zemes kadastra Nr. 56010021749); Eiropas lapegle (atrašanās vieta: Kena parks,

Vienības iela 4, zemes kadastra Nr. 56010022308); parastā liepa, apkārtmērs – 4,0 m (atrašanās vieta: Ādamsona saliņa, zemes kadastra Nr. 56010012941); parastais skābardis (*Carpinus betulus*) - īpaši aizsargājama augu suga;

- Īpaši aizsargājamās augu sugas: zālainā cirvene (*Alisma gramineum*); Baltijas dzegužkurpīte (*Dactylorhiza baltica*); spilvainais ancītis (*Agrimonia pilosa*) - Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) *Par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību* II pielikuma suga, kas ir kā indikatorsuga, kura liecina par dabisku aizsargājamo biotopu pastāvēšanu;
- Īpaši aizsargājamās putnu sugas: lielais ķīris (*Larus ridibundus*); upes zīriņš (*Sterna hirundo*).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 30. janvāra noteikumiem Nr. 45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi" (ar grozījumiem līdz 31.05.2005.) Jēkabpils pilsētas teritorijā ir konstatēta īpaši aizsargājama augu suga zālainā cirvene (*Alisma gramineum*) un putnu suga upes zīriņš (*Sterna hirundo*), kurām izveidojami mikroliegumi.

Jēkabpils pilsētas teritorijā atrodas 93 vietējas nozīmes aizsargājami koki, kas apstiprināti ar Jēkabpils pilsētas domes 2005. gada 14. decembra lēmumu (protokols Nr. 30).

3.1.5. Kultūrvēsturiskais mantojums un ainavas

Saskaņā ar Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu (apstiprināts Kultūras ministrijā 29.10.1998.g. ar rīkojumu Nr. 128), Jēkabpils pilsētā ir 9 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, no kuriem viens ir.

- Jēkabpils pilsētas vēsturiskais centrs (aizsardzības Nr. 7432, valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis), tai skaitā Bijušās Krustpils pilsētas centrālā daļa un Jēkabpils pilsētas centrālā daļa, kura robežas noteiktas ar Kultūras ministrijas rīkojumu Nr. 218. Plānojumā, ņemot vērā arhitektes V. Rimkēvičas 2006. izstrādāto projektu, paredzētas pilsētībūvniecības pieminekļa robežu izmaiņas, ietverot blakus esošās teritorijas ar lielu kultūrvēsturisko nozīmi. Lielākās izmaiņas skar Jēkabpils pilsētas centrālo daļu.
- Uniātu baznīca (aizsardzības Nr.6304., arhitektūras piemineklis),
- Nikolaja klostera baznīca ar žogu (aizsardzības Nr.6305., arhitektūras piemineklis),
- Apriņķa skola (aizsardzības Nr.6306., arhitektūras piemineklis),
- Dzīvojamo ēku komplekss (aizsardzības Nr. 6307., arhitektūras piemineklis),
- Krustpils pils un luterāņu baznīcas apbūve (aizsardzības Nr.6308., arhitektūras piemineklis),
- Mākslinieku O. un U. Skulmju dzīves vieta (aizsardzības Nr. 27., vēstures piemineklis),
- Krustpils viduslaiku pils (aizsardzības Nr. 904., arheoloģijas piemineklis) - viens no ievērojamākajiem kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem Jēkabpils pilsētā. Dokumentos pils pirmo reizi minēta 1237. gadā. Līdz šodienai no viduslaiku pils ir saglabājušies tikai daži

arhitektūras elementi celtnes pagrabstāvā. Kopš 1994. gada tā ir nodota Jēkabpils vēstures muzeja pārziņā un tajā pamazām tiek atjaunotas agrāko laikmetu liecības,

- Strūves astronomisko novērojumu punkts (aizsardzības Nr. 8587., industriālais piemineklis).

Jēkabpils pilsētā ir daudz pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisku objektu – 42 kultūras pieminekļi, 2 industriālie objekti (akmens mūra tilts pār Donaviņas upi un Daugavas tilta caurbrauktuve), 2 mākslas pieminekļi, kuri atrodas Kapeles kapos un 10 vēstures objekti.

Galvenie ainavu veidojošie objekti Jēkabpils pilsētā ir apbūves un dabas pamatnes teritorijas.

Salīdzinot apbūves veidus, Jēkabpilī ir izteikta mazstāvu dzīvojamo māju apbūve. Salīdzinoši lielu teritoriju aizņem satiksmes infrastruktūra. Pašreiz pilsēta ir neviendabīga, bez vienota pilsētas centra un izteiktas kompozicionālās uzbūves. Savukārt dabas pamatne ietver daudzus estētiskus kompozīcijas elementus – upes, mežus, pļavas, iekļaujot arī pilsētas apstādījumus un citus „zaļās” struktūras elementus.

Ļoti liela nozīme pilsētas ainavā ir Daugavai. Tā rada tālas skatu perspektīvas un priekšplānu pilsētas panorāmā. Vēsturiski Daugava ir bijusi kā dabīga robeža starp Krustpili un Jēkabpili. Pilsētas teritorijā atrodošās mazās līkumainās upes veido kontrastu pilsētas ainavā. Meži vairāk ir izvietojušies pilsētas rietumu daļā.

Izstrādājot Jēkabpils teritorijas plānojumu, tika izvērtēta Jēkabpils pilsētas teritorija, kā rezultātā izdalīti skati, ainaviski ceļa posmi, kas paver skatu uz pievilcīgām ainavām. Nozīmīgākajiem un pašreiz funkcionāli un vizuāli problemātiskajiem skatiem tika veikta ainavu analīze un tika secināts, ka Jēkabpils pilsētas ainavā dominē tuvas un vidēji tālas (no 500 m līdz vairākiem kilometriem) skatu perspektīvas. To nosaka apkārtējās teritorijas reljefs, ainavu sega un ceļu (pieejamība) tīkls. Tuvas skatu perspektīvas atklājas blīvas apbūves teritorijās, kur skatu vizuālās dominantes un akcenti galvenokārt ir kultūrvēsturiskie objekti. Daudzviet ar krūmiem aizaugušās neizmantojamās zemes, kā arī aizaugušie un nekoptie upju krasti, nepieejamais Daugavas krasts neļauj atklāt ainavas pievilcību kopumā. Tādēļ galvenais ainavas uzlabošanas kritērijs ir atkarīgs no attiecīgo teritoriju sakopšanas un „caurspīdīguma” efekta panākšanas. Līdzās pozitīvām iezīmēm ir jāmin arī vidi degradējošas būves un reklāma. Ainavu nepievilcīgu padara arī pamestās būves, „izdemolētās” rūpnieciskās teritorijas.

3.2. Vides stāvokļa apraksts

3.2.1. Klimats

Klimatiskiem apstākļiem Jēkabpilī ir raksturīgas salīdzinoši vēsas vasaras un siltas ziemas. Gada vidējā gaisa temperatūra +5,1 °C. Februāra vidējā gaisa temperatūra –6,2 °C, jūlija vidējā temperatūra +16,8 °C. Apkures perioda vidējais ilgums ir 208 dienas ar vidējo gaisa temperatūru –1,5 °C.

Gada vidējais nokrišņu daudzums Jēkabpilī sastāda 657 mm. Gada griezumā dominē dienvidrietumu (19 %), rietumu un dienvidaustrumu (16 %) vēji. Gada vidējais vēja ātrums ir 3,6 m/sek. Vislielākais vidējais vēja ātrums atzīmēts no novembra līdz janvārim (4,0 – 4,2 m/sek.).

Maksimālais novērotais vēja ātrums Jēkabpils rajonā ir 28 m/sek.(novērots vienu reizi 20 gados).

3.2.2. Gaisa kvalitāte

Saskaņā ar valsts statistikas pārskatā “2 – Gaiss” ietverto informāciju 2007. gadā Jēkabpils pilsētas teritorijā bija izvietotas 86 gaisu piesārņojošas iekārtas, kopumā gadā radot 6153,36 tonnas izmešu. Lielāko izmešu apjomu sastāda CO₂ emisijas - 5446,02 t/gadā, CO emisijas – 387,69 t/gadā, cietās daļiņas PM₁₀ – 59,93 t/gadā, slāpekļa oksīdi - 91,32 t/gadā un butanols (butilspirts) – 37,27 t/gadā.

Jēkabpils pilsētas teritorijā atrodas 33 katlu mājas, kuru kopējās emisijas 2007. gadā bija 5969,5 t gaisu piesārņojošo vielu. Divās katlu mājās, saskaņā ar valsts statistikas pārskatā “2 – Gaiss” ietverto informāciju, 2007. gadā kā kurināmais tika izmantotas 1,338 tonnas mazuta, kā arī 1337,61 tonna ogļu ar paaugstinātu sēra saturu (skat. Tabulu Nr.3.2.1.).

Tabula Nr.3.2.1. **Kurināmā veidi Jēkabpils pilsētā 2007. gadā (lielākās katlu mājas)**

Kurināmā veids	Iekārtu skaits	Mērvienība	Kurināmā apjoms	Kurināmā apjoms sadalījumā pēc sēra satura			
				0,1-0,2 %	0,21-1,0 %	1,01-3,0 %	vairāk par 3,0 %
Dabas gāze	1	tūkst. m ³	5323,94	0	0	0	0
Šķidrās kurināmais	2	tonnas	16,018	0	0	1,338	0
Malka (307a)	1	tonnas	2904,29	0	0	0	0
Dīzeļdegviela	1	tonnas	11	0	0	0	0
Šķeldas (307c)	1	tonnas	24756,34	0	0	0	0
Koksne (pārējais) (307d)	1	tonnas	6065,75	0	0	0	0
Ogles	2	tonnas	1337,61	0	1321,19	16,42	0

3.2.3. Ūdens kvalitāte

3.2.2.1. Virszemes ūdeņi

Ūdeņi aizņem vairāk kā 15 % no Jēkabpils pilsētas administratīvās teritorijas. Lielākās upes pilsētas teritorijā ir Daugava, Saka, Donaviņa un Dārzupīte, savukārt pie būtiskākajām ūdenskrātuvēm var minēt Pils dzirnezeru un Radžu (Brodu) ūdenskrātuves. Daugava tek cauri Jēkabpils pilsētai 6440 metru garumā, Donaviņas upe – 3450 m garumā, Radžu ūdenskrātuve aizņem 166,3 ha (bez salām), 176,3 ha (ar salām).

Lielākā ar ūdenstilpēm saistītā problēma ir eutrofikācija. Šobrīd pilsētā nav nevienas labiekārtotas peldvietas. Perspektīvā tiek paredzētas divas peldvietas pie Radžu ūdenskrātuves.

Teritorijas pie Radžu ūdenskrātuves, kā arī Daugavas krastu teritorijas ir Jēkabpils pilsētas īpašums, Donaviņas upes krastu teritorijas ir daļēji piederošas privātpersonām.

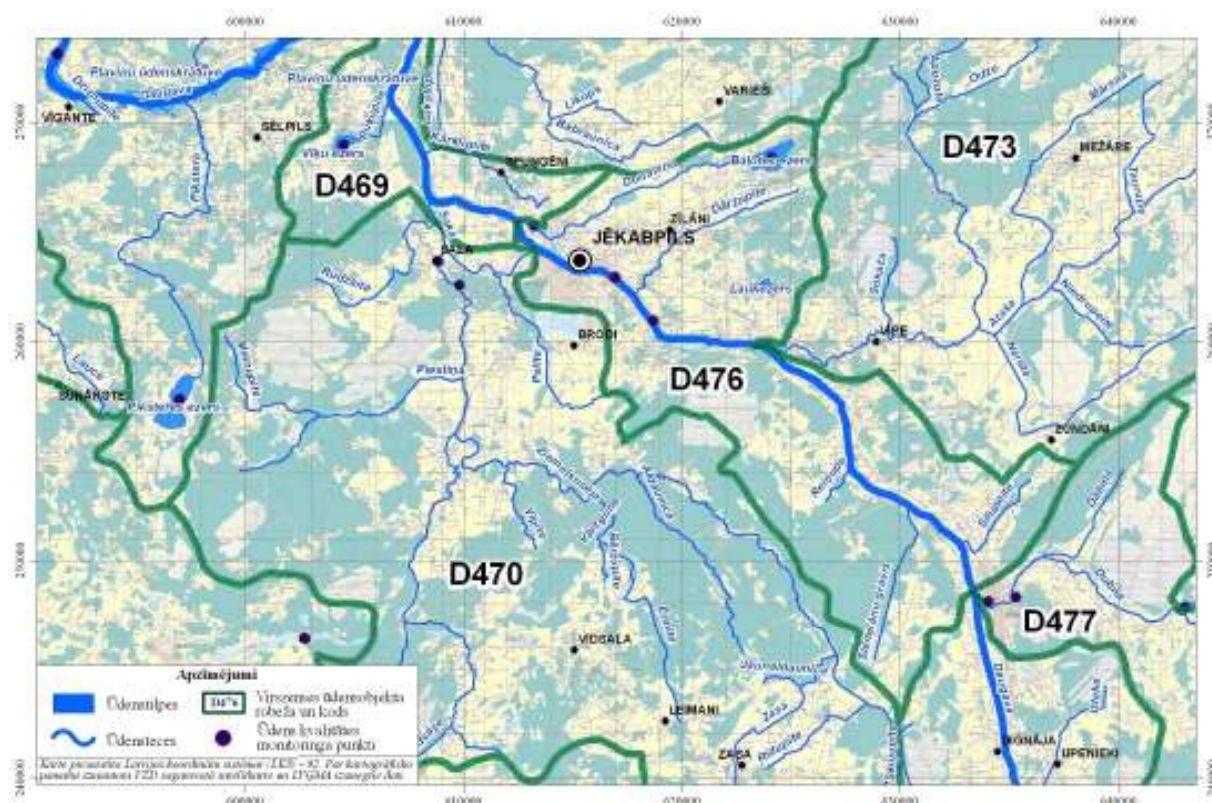
Jēkabpils atrodas Daugavas upes abos krastos. Saskaņā ar dalījumu (atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumu Nr. 858 “Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību virszemes ūdens objektos” prasībām) Jēkabpils pilsēta atrodas ūdensobjekta D 476 (Dārzupīte - Dubna) teritorijā (skat. 1. attēlu).

2004., 2005. un 2006. gada LVĢMA izstrādāto Latvijas virszemes ūdeņu pārskatu ietvaros veiktā monitoringa rezultātā ūdensobjekta D 476 ekoloģiskā kvalitāte (skat. Tabulu Nr.3.2.2.) novērtēta kā “vidēja” (monitoringa punkts atrodas 1 km augšpus Jēkabpils). 2007.gada Latvijas virszemes ūdeņu pārskatā dati par atsevišķu upju ekoloģisko kvalitāti nav iekļauti.

Tabula Nr.3.2.2. Virszemes ūdensobjekta D 476 “Daugava no Dārzupītes līdz Sakas upei” ekoloģiskā kvalitāte, 2004. – 2006. gads

Gads	O ₂ mg/l	BSP ₅ mg/l		N/NH ₄ mg/l		Nkop		Pkop		Saprobitātes indekss	Kvalitātes klase pēc sliktākā rādītāja	Kvalitātes klase pēc bioloģiskā rādītāja	Kvalitātes raksturojums pēc sliktākā rādītāja
		Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt				
2004	6,7	2,09	4,8	0,067	0,169	1,32	2,71	0,072	0,15	1,97	3	1	Vidēja
2005	8,9	2,36	5,11	0,076	0,19	1,65	2,51	0,11	0,23	1,88	3	1	Vidēja
2006	7,71	1,86	2,8	0,095	0,289	1,44	1,7	0,08	0,091	1,92	3	1	Vidēja

Virszemes ūdensobjekta D 469 (Daugava starp Sakas un Aiviekstes upēm) (skat. 3.2.1. attēlu) monitoringa rezultāti pieejami par 2004. un 2005. gadu (skat. Tabulu Nr.3.2.3.). Veiktā monitoringa rezultātā ūdensobjekta D 469 kvalitāte 2004. gadā novērtēta kā “vidēja” un 2005. gadā kā “slikta”. Šī virszemes ūdensobjekta monitoringa punkts atrodas 1,5 km lejpus Jēkabpils.

3.2.1. attēls. Virszemes ūdenšobjektu izvietojums

Tabula Nr.3.2.3. Virszemes ūdenšobjekta D 469 “Daugava starp Sakas un Aiviekstes upēm” ekoloģiskā kvalitāte, 2004. un 2005. gads

Gads	O ₂ mg/l	BSP ₅ mg/l		N/NH ₄ mg/l		Nkop		Pkop		Saprotītā s indekss	Kvalitātes klase pēc sliktākā rādītāja	Kvalitātes klase pēc bioloģiskā rādītāja	Kvalitātes raksturojums pēc sliktākā rādītāja
		Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt	Vid vērt	Max vērt				
2004	6,7	1,74	2,58	0,061	0,153	1,21	2,72	0,097	0,33	1,95	3	1	Vidēja
2005	8,7	2,13	4,24	0,12	0,57	1,56	2,49	0,17	0,23	1,93	4	1	Slihta

2006. gada LVĢMA apkopojumā par punktveida piesārņojuma avotu slodzi uz ūdens kvalitāti norādīts, ka piesārņojuma slodze ūdenšobjektā D 476 ir būtiska, salīdzinot ar citiem ūdens objektiem. Šis secinājums norāda uz to, ka pastāv risks nesasniegt labu virszemes ūdeņu kvalitāti līdz 2015. gadam.

Nozīmīgāko punktveida piesārņojumu rada komunālais sektors (notekūdeņi no Kūku pagasta un Jēkabpils, Līvāniem, Zīlāniem, Gavartīnes) un Jēkabpils naftas bāze SIA “Eko Petroleum”, kopā novadot 1718,46 tūkst. m³ notekūdeņu gadā, no kuriem 1718,25 tūkst. m³ notekūdeņu novada komunālais sektors (tai skaitā Jēkabpils 1292,64 m³ jeb 75,2 % no kopējā apjoma).

No Jēkabpils pilsētas nākošie notekūdeņi tiek attīrīti ar trešējo attīrīšanu jeb biogēnu redukciju. Jēkabpils pilsētas notekūdeņos un to dūņās konstatēti smagie metāli – dzīvsudrabs, svins, kadmījs, hroms, cinks, niķelis un varš. Novadītajos notekūdeņos paliekošajā piesārņojumā konstatēta nafta (0,12 tonnas gadā). Ar notekūdeņos paliekošo piesārņojumu ūdenšobjektos

salīdzinoši lielā daudzumā nonāk suspendētās vielas (17,23 t/gadā), $P_{kop.}$ (4,06 t/gadā) un $N_{kop.}$ (15,92 t/gadā).

3.2.2.2. Pazemes ūdeņi

Pazemes ūdens kompleksu veido kvartāra ūdeņi, kas nav aizsargāti no piesārņojuma, atsevišķos gadījumos gruntsūdeņu un augšējā devona Pļaviņu un Daugavas pazemes ūdeņu komplekss var saplūst ar kvartāra pazemes ūdeņiem. Jēkabpils nogulumu segas biezums sasniedz 1028 m, aktīvā ūdens apmaiņas zona, kur izplatīti saldūdeņi, ir 300 – 400 m bieza. Ūdens pieder pie hidrokarbonātu kalcijs tipa saldūdeņiem, kas raksturīgi ar lielu cietību, paaugstinātu dzelzs saturu (0,2 – 2,2 mg/l).

Jēkabpils teritorijā atrodas centralizēta ūdensgūtne „Ābeļi”, kā arī atsevišķas akas Brīvības, Viesturu, Atpūtas un Zaļajā ielā. Centralizētai ūdens ieguvei izmanto D_3 dg – pl. „Ābeļu” ūdensgūtne strādā izmantojot D_2 Arukilas un D_3 Am – gj horizontus.

Gaujas – Amatas horizontu caurplūduma koeficients uz km – ir $712 \text{ m}^3/\text{dn.}$, Pļaviņu – Daugavas horizonta caurplūdums uz km – $754 \text{ m}^3/\text{dn.}$ Salīdzinošie mērījumi par līmeņa izmaiņām urbumos uzrāda pēdējos gados līmeņa paaugstināšanos par 2 – 2,5 m.

Pilsētas Krustpils teritorija centralizētai ūdensapgādei izmanto D_3 dg – pl ar plānoto ieguvi $8000 \text{ m}^3/\text{dn.}$

Ūdensgūtnes pirmā stingrā aizsardzības zona noteikta 50 m rādiusā, otrā zona noteikta uz abām pusēm no ūdensgūtnes 150 m, trešā zona nav noteikta, bet norādīti aprobežojumi, kas jāievēro: jaunu objektu būvniecība, kā arī piesārņojums, kas var veidoties esošajos rūpnieciskajos objektos.

Gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu izmantošana neapdraud paredzētos ūdens krājumus:

- labā krasta „Krustpils” ūdensgūtne $8000 \text{ m}^3/\text{dnn.}$;
- kreisā krasta „Ābeļi” ūdensgūtne $3200 \text{ m}^3/\text{dnn.}$;
- ielu akas Brīvības u. c. ūdensgūtne $3200 \text{ m}^3/\text{dnn.}$

Monitorings tiek veikts gan ūdens kvalitātei, gan hidroģeoloģiskajam parametram – statistiskais līmenis urbumā.

Pilsētā ir bezsaimnieka vai juridisko personu īpašumā esošas akas, Ģeoloģijas dienesta izsniegtajās ūdensgūtņu pasēs atradnēm “Krustpils” un “Ābeles” (1998.) uzrādītas 86 akas. Ūdens kvalitāti apdraud vairāki urbumi, bet visbīstamākie ir urbumi Nr. 6675, 8005, 8225, 6623, 6628., kuri atrodas pilsētas Krustpils daļā.

3.2.2.3. Notekūdeņi

Ūdenssaimniecības pakalpojumus Jēkabpilī nodrošina SIA “Jēkabpils ūdens”. Ap 80 % no kopējā pilsētas iedzīvotāju skaita ir pieejami pašvaldības nodrošināti centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi, bet kanalizācijas pakalpojumi – 72 % pilsētas iedzīvotāju. Apmēram 1940

iedzīvotājiem ir nodrošināts pieslēgums pie centralizētās ūdensapgādes, bet tiek izmantots individuāls kanalizācijas risinājums, pārsvarā izsmejamās bedres. Tāpat ir arī apmēram 100 iedzīvotāji, kuriem ir pieslēgums tikai centralizētajai kanalizācijai, bet kuri lieto individuālu ūdensapgādi.

Pilsētas ūdensvada garums ir ~ 57 km. Kaut arī ūdensapgādes tīkli Jēkabpilī ir samērā labi attīstīti, tomēr ir atsevišķas teritorijas, kur ūdens apgādes tīklu nav vai arī tie ir nepietiekami izvērsti un sacilpoti.

Pilsētas centralizētās kanalizācijas sistēmas tīklu garums ir ~ 50 km. Pilsētas perifērijā ir vairākas teritorijas, kurās nav ne kanalizācijas, ne ūdensapgādes tīklu. Bez tam gan pilsētas labajā, gan kreisajā krastā ir atsevišķas ielas, kurās ir ūdensvads, bet nav kanalizācijas.

Jēkabpils pilsētas NAI saražotās notekūdeņu dūņas pirms izvešanas uz dūņu laukiem tiek blīvētas centrifūgas un dūņu presēs. Jēkabpils pilsētas attīrīšanas iekārtās saražoto dūņu daudzums 2008. gadā salīdzinot ar 2005. gadu ir samazinājies par trešdaļu (attieciņi no 333 t/gadā 2005.gadā uz 223 t/gadā 2008.gadā), kas varētu būt tehnoloģiskā režīma ieregulēšanas procesa, kā arī dūņu preses darbības rezultāts (LVĢMA datu bāze).

3.2.4. Atkritumu apsaimniekošana

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jēkabpils pilsētas teritorijā veic SIA “Jēkabpils pakalpojumi”. Atkārtoti lietojamo preču (stikla taras) un reciklējamu materiālu (papīra, stikla lausku, polietilēna un plastmasas) savākšanu un iepirkšanu veic J. Voronina I/U, lietoto autoriepu vākšanu veic SIA „Stem J”, bet nolietotos akumulatorus pieņem SIA „Konti”. Jēkabpils pilsētā katru gadu tiek savākti ~ 34 436 m³ SA un nogādāti izgāztuvē “Plaušukalns”. Jēkabpilī 2002. gadā tika uzsākta SA šķirošana šim nolūkam uz šodien ir uzstādīti 2400 atkritumu konteineri. 2004. gadā ar BO “Zaļais punkts” līdždalību tika izbūvēti divi atkritumu savākšanas – šķirošanas laukumi, kur var novietot arī nestandarta sadzīves atkritumus. 2008.gadā Nameja un Dārza ielā izbūvēti vēl divi šķiroto atkritumu konteineru laukumi. Plānots turpināt šādu laukumu izbūvi arī turpmāk. Jēkabpils pilsētas izgāztuves “Plaušukalns”, kas atrodas Jēkabpils rajona Sēlpils pagastā, kopējā platība ir 10,4 ha, no kuriem reāli tiek izmantoti 6,8 ha. Pārējā teritorija ir mežs un krūmāji. Infiltrāta kontrolei ierīkoti 11 urbumi, no kuriem septiņi tiek aktīvi izmantoti un ūdens analīzes nodotas testēšanai Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras laboratorijā. Paredzēts, ka pēc Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģiona projekta īstenošanas, kad tiks uzbūvēts reģionālais atkritumu noglabāšanas poligons „Dziļā vāda” Mežāres pagastā, izgāztuve tiks slēgta un rekultivēta.

3.2.5. Troksnis

Jēkabpils pilsētā lielākie trokšņa avoti ir dzelzceļš un autotransports, īpaši dzelzceļš Rīga – Daugavpils – Maskava. Dzīvojamā apbūve gar dzelzceļu pārsvarā atbilst normatīvajos aktos noteiktajam attālumam 100 m no malējas sliedes, lai gan nav mērījumu datu par dzelzceļa transporta radīto trokšņu līmeņa atbilstību sanitārajam prasībām aiz šiem 100 metriem. Pie citiem trokšņu avotiem pilsētā pieder atsevišķi izkliedēti ražošanas objekti.

3.2.6. Augsnes un grunts piesārņojums; degradētās, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Saskaņā ar valsts statistikas pārskatā "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs" pieejamo informāciju, Jēkabpils pilsētā atrodas 3 piesārņotas un 12 potenciāli piesārņotas teritorijas (skat. Tabulu Nr.3.2.4.). Ņemot vērā to, ka potenciāli piesārņotās teritorijas nav apsektas dabā, nav pieejama informācija par iespējamo piesārņojuma veidu un apjomu.

Tabula Nr.3.2.4. **Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas Jēkabpils pilsētā**

Objekta nosaukums	Atrašanās vieta	Raksturojums	Piesārņojuma raksturojums
Piesārņotas vietas			
Jēkabpils katlu māja Nr. 2	Energijas iela 15	Tvaika un karstā ūdens piegāde (darbojās līdz 2003. gadam)	Teritorijā ir ar izplūdušiem naftas produktiem piesārņota augsne 0,5 hektāru platībā, zem augsnes - māla slānis.
Jēkabpils termināls	Artilērijas iela 7	Cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	Naftas produkti gruntsūdenī.
Latvijas Nafta DUS Nr. 20	Rīgas iela 108	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība (Bijušā DUS, nedarbojas)	Nav informācijas
Potenciāli piesārņotas vietas			
Jēkabpils cietuma katlu māja	Ķieģeļu iela 14	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Nav informācijas
SIA "VIADUKTS"	Zvaigžņu iela 6	Katlu māja; Betona un dzelzsbetona konstrukciju ražošanas iekārta	Nav informācijas
SIA "ULD"	Dzirnavu iela 12	Mēbeļu ražošana	Nav informācijas
SIA "Rīgas CBR 4"	Rīgas iela 230	Mobilā asfaltbetona rūpnīca	Nav informācijas
SIA "Latvija Statoil" DUS	Rīgas iela 218g	Degvielas uzpildes stacija, gāzes uzpildes stacija, automazgātuve	Nav informācijas
Asfaltbetona ražošanas rūpnīca "Ceļinieki"	Rīgas iela 33	Asfaltbetona rūpnīca	Nav informācijas
SIA "Ošukalns" DUS	Bebri iela 104a	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Nav informācijas
PU "Jēkabpils siltumtīkli"(katlu māja)	Tvaika iela 4	Tvaika un karstā ūdens piegāde	Nav informācijas
Cukurfabrika	Rīgas iela 218	Cukura ražošana (nedarbojas)	Nav informācijas
Latvijas Nafta DUS	Zaļā iela 32	Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība	Nav informācijas
Cietums	Ķieģeļu 17c	Cietums	Nav informācijas
Dzelzceļš DEPO		Dzelzceļa transports	Pastāvīgs piesārņojums no tranzīta kravām

3.2.7. Applūstošās teritorijas

Jēkabpils izvietota abos Daugavas krastos, pie kam tās kreisā krasta daļa – pamata paliene. Tas nozīmē, ka ievērojamu pilsētas daļu pavasara palu laikā periodiski apdraud plūdi. Jēkabpils pilsētai plūdu draudi aktuāli vēlā rudenī un agrā pavasarī, kad aptuveni 10 km garumā upē veidojas vižņi. Applūstošās teritorijas pārsvarā ir mazapdzīvotas un uz tām atrodas galvenokārt individuālā apbūve. Atsevišķas Jēkabpils pilsētas daļas plūdi var apdraudēt tikai gadījumā, ja tiek pārrautas plūdu aizsargbūves.

Jēkabpils pilsētas teritorijā Daugavas maksimālais ūdens līmenis ar 10% varbūtību mainās no 80,10 m Baltijas jūras sistēmā (BS) pilsētas ziemeļrietumu robežās līdz 81,45 m BS pilsētas austrumu robežās.

3.3. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Teritorijas plānojuma nepieciešamību, statusu un izstrādes kārtību nosaka:

- Teritorijas plānošanas likums;
- MK noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (19.10.2004.);

Ar jau minētajiem normatīviem saistīta virkne citu likumu un MK noteikumu, kas savukārt uzņēmējiem atvieglo iespējas saimniecisko darbību veikt atbilstoši noteiktajām likumdošanas prasībām, nerealizējot lielu daudzumu normatīvu. Plānojuma grozījumu neīstenošana novestu pie likumdošanas pārkāpumiem vides aizsardzībā, aizsargjoslu un servitūta izmantošanā un citās valsts un pašvaldības pārraudzībā esošās jomās. Likumdošanas prasību ievērošana prasītu vairāk pūļu un resursu no iedzīvotāju un uzņēmēju puses, it īpaši uzsākot jaunu, vai paplašinot esošo saimniecisko darbību.

Neizstrādājot vai neieviešot pilsētas teritorijas plānojuma grozījumus, nākotnē var prognozēt zināmu anarhiju pašvaldības teritorijas turpmākajā apbūvē un apsaimniekošanā. Neņemot vērā aprēķināto applūstošo teritoriju robežas rastos iespējas nekontrolēti apbūvēt Daugavas krastus, samazinātos iespēja piekļūt ūdenstilpnēm.

Būtu ievērojami apgrūtināta atbilstošas infrastruktūras izveide dažādās pilsētas teritorijās. Būtu apgrūtināta ceļu, tiltu, elektroapgādes, gāzes vadu, ūdensvadu un citu infrastruktūras objektu plānošana. Tas neizbēgami radītu dzīves kvalitātes pazemināšanos, paaugstinātu ainavu un vides piesārņojumu, negatīvo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Neizstrādājot vai nerealizējot teritorijas plānojumu grozījumus, pastāv iespēja, ka varētu tikt realizētas darbības, kas būtu pretrunā ar konkrētu teritoriju izmantošanas mērķiem, kā arī vides aizsardzības un citām normatīvo aktu prasībām.

Transporta veidu attīstība būtu nesabalansēta un nekoordinēta, transporta sistēmas plānošana nenotiktu kopīgi ar apdzīvojuma attīstību. Rezultātā tiktu radīta papildus slodze uz dabas teritorijām un cilvēku veselību.

Teritorijas plānojums negarantē pilsētas teritorijas ilgtspējīgu attīstību, bet tā neesamība īpaši pastiprinātu nelīdzsvarotu attīstības tendenci.

4. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Teritorijas plānojuma grozījumu nepieciešamības pamatojums balstās uz jauna Daugavas šķērsojuma Latgales autoceļa posma Pļaviņas – Jēkabpils izbūves nepieciešamību, jo ārpusētas, kravas un vieglā autotransporta satiksme starp Daugavas kreiso un labo krastu notiek pa šādai satiksmei nepiemērotu ielu, satiksmes mezglu tīklu un satiksmes intensitātes, kā arī slodzes parametriem neatbilstošu esošo Daugavas tiltu. Tāpat grozījumos izvērtētas likumdošanas izmaiņas saistībā ar applūšanas riska teritorijām.

Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, lai pēc iespējas samazinātu ietekmes un saglabātu vai uzlabotu esošo vides stāvokli.

Applūstošās teritorijas

Jēkabpils izvietota abos Daugavas krastos, pie kam tās kreisā krasta daļa – pamatā palienē. Tas nozīmē, ka ievērojamu pilsētas daļu pavasara palu laikā periodiski apdraud plūdi. Pēc 1989.gada pavasara plūdiem tika sākta aizsargdambja celtniecība Jēkabpils pilsētā abos upes krastos. Dambja augstums – 8,7 m virs novērošanas posteņa nulle atzīmes. Taču šīs pretplūdu aizsargbūves nevar uzskatīt par atbilstošām, jo to celtniecībā pieļautas būtiskas tehniskas kļūdas:

- nav sagatavota pamatne zem dambjiem;
- nav noblīvēta dambjos uzbūvētā grunts;
- nav ievēroti nogāžu slīpumi;
- nav izpildīts nogāžu nostiprinājums no slapjās nogāzes puses;
- nav ierīkotas drenāžas u. c.

Šobrīd tiek plānots veikt kreisajā krastā esošo dambju paaugstināšanas un pamatnes nostiprināšanas darbus, lai pasargātu pilsētas teritorijas no iespējamās applūšanas.

Plānojuma grozījumu izstrādes ietvaros saskaņā ar 2008.gada 6.marta grozījumiem Aizsargjoslu likumā, kā arī Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumiem Nr. 406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” tiek noteiktas Jēkabpils pilsētas applūstošās teritorijas (plūdu iespējamība 1 reizi 10 gados). Pamatā tās ir Daugavas krastu teritorijas vidēji 50 m platumā (maksimāli 150 m attālumā no krasta). Par applūšanas riska teritoriju noteikta arī Daugavā esošā Ādamsona saliņa uz kuras atrodas estrāde, kā arī daļa Daugavsalas teritorijas. No pilnīgas applūšanas Daugavsalu pasargā izveidotais dambis, kas aptver daļu salas teritorijas, tai skaitā Jēkabpils attīrīšanas iekārtu teritoriju. Uz salas, applūstošajā zonā izveidota mototrase ar divām nelielām būvēm acīmredzot tiesnešu un sportistu vajadzībām.

Teritorijas plānojuma grozījumos noteikts, ka applūšanas riska teritorijas var izmantot tūrisma attīstībai, kā arī sabiedriskas nozīmes objektu veidošanai bez kapitālām būvēm. Šajās teritorijās var izvietot īslaicīgas lietošanas būves, mazēkas bez papildus pasākumiem.

Transporta koridoru teritorijas

Pilsētas teritoriju Daugavas labajā krastā šķērso automaģistrāles A6 un A12. Pilsētā ir ievadi autoceļiem P75, P76. Jēkabpils labo un kreiso krastu savieno tilts, citi tuvākie tilti pār Daugavu ir Daugavpilī (90 km) un Aizkrauklē (56 km).

Problēmas ar transporta infrastruktūras funkcionēšanu un attīstību rada pilsētas izvietojuma īpatnības: atrašanās abos Daugavas krastos, divu galveno autoceļu, divu pirmās šķiras autoceļu trasējums caur pilsētu, intensīvi noslogotu dzelzceļu maģistrāļu klātbūtne ar sazarotu piebraucamo ceļu tīklu. Esošajam tiltam nav caurlaides spējas rezerves. Dažāda veida satiksmes un gājēju kustības koncentrācija lielām plūsmām nepiemērotās ielās (brauktuves un ietves parametri) rada paaugstinātu ceļu satiksmes negadījumu skaitu. Turklāt Jēkabpilī ir tendence palielināties automašīnu skaitam. Īpaši strauji katru gadu palielinās vieglo automašīnu skaits un stabils skaita pieaugums ir arī kravas automašīnām.

Valsts galvenie autoceļi, dzelzceļi, bīstamo kravu pārvadājumi var radīt draudus videi dažādu neparedzētu gadījumu un avāriju rezultātā.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz jauna tilta izbūvi Bebru ielas rajonā, kā arī būtisku esošā tilta rekonstrukciju un iespējams jauna tilta izbūvi pār Daugavsalu tālākā perspektīvā. Salīdzinot piecus iespējamus tiltu novietojuma variantus, noteikts, ka rezervējamās teritorijas esošā tilta paplašināšanai vai tam paralēli novietotas jaunas tilta konstrukcijas izbūvei, kā arī teritorija tilta izbūvei Bebru ielas rajonā. Turpmākai izpētei un reālo būvniecības iespēju salīdzināšanai paredzēta teritorijas rezervācija alternatīvai novietnei, šķērsojot Daugavsalu.

Teritorijas plānojums paredz arī gājēju un velosipēdistu tilta izbūves nepieciešamību tālākā perspektīvā vai pārceļtuves ierīkošanu tuvākā laika periodā, lai būtiski uzlabotu pilsētas abu krastu savienojumu šiem satiksmes dalībniekiem un tādējādi veicinātu pilsētas teritorijas integrāciju un Jēkabpils un Krustpils centru attīstību.

Kā pirmo ir iecerēts izbūvēt jaunu tiltu Bebru ielas rajonā, kuram ar šiem teritorijas plānojuma grozījumiem ir precizēta atrašanās vieta un noteiktas sarkanās līnijas. Jaunais tilts atslogos pilsētas centru no tranzīta satiksmes, kas šobrīd veido 20 % no kopējās transporta plūsmas. Perspektīvā, attīstoties ceļu tīklam Daugavas kreisajā krastā, tranzīta satiksme ievērojami pieaugs un līdz ar to vēl vairāk aktualizēsies jauna Daugavas šķērsojuma nepieciešamības jautājums.

Pēc jauna tilta īstenošanas būs iespējams veidot apli Rīgas ielas un esošā tilta pār Daugavu krustojuma vietā. Šī objekta izbūvei optimāla tehniskā risinājuma nolūkā var būt nepieciešams slēgt satiksmi pa esošo tiltu.

Vidējā laika periodā līdz Latgales autoceļa Jēkabpils apvedceļa posma izbūvei un ieslēgšanai autoceļu tīklā paredzēta esošā autoceļa A6 Rīga – Daugavpils – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) uzlabošana un attīstība.

2007.gadā sagatavots Vides pārskats jaunam Daugavas šķērsojumam Jēkabpilī. Ietekmes uz vidi novērtējums Latgales autoceļa posmam Pļaviņas – Jēkabpils (Jēkabpils apvedceļam) veikts tā pievadceļiem, tiltiem un savienojumiem ar Daugavas kreisā krasta maģistrālēm Jēkabpils pilsētas teritorijā ar mērķi identificēt:

- kultūras pieminekļus un citus pilsētvides objektus,
- biotopus, sugas un citas dabas vērtības,
- un trokšņa līmeņa izmaiņas kā būtisku ietekmi uz cilvēkvidi,

lai salīdzinātu trīs (sākotnēji bija pieci varianti, kas Teritorijas plānojuma apspriešanas laikā tika samazināti līdz trīs variantiem) piedāvāto variantu nelabvēlīgo ietekmi uz vidi un novērtētu tās samazināšanas iespējas.

Izpētes gaitā secināts, ka plānotais tilts no Bebru ielas pāri Daugavai savienojoties ar Daugavpils ielu šķērsos neizteiktu pilsētvides teritoriju, kultūras pieminekļu aizsargjoslas netiks pārkāptas.

Krustpils pusē daļa nogāzes aptuveni 0,1 ha platībā pēc Latvijas dabas fonda izveidotās klasifikācijas atbilst bioloģiski vērtīgo zālāju statusam – koda numurs 1.4. – stepju pļavas ar kalnu āboliņu *Trifolium montanum*. Teritorijai raksturīga vidēji liela augu sugu daudzveidība. Aizsargājamas sugas nav konstatētas. Pārējā nogāzes teritorija neatbilst bioloģiski vērtīga zālāja statusam augu sugu nelielā skaita dēļ – tuvējo mazdārziņu ietekme. Daugavas terase apbūvēta ar dzīvojamām mājām, ap kurām ir apstādījumi un mazdārziņi.

Jēkabpils pusē gar upes krastu atrodas paliņu pļavas. Pēc Latvijas dabas fonda izveidotās klasifikācijas tās atbilst bioloģiski vērtīgo zālāju statusam – koda numurs 3.1. Tās aizņem aptuveni 0,1 ha platību. Nogāze pēc Latvijas dabas fonda izveidotās klasifikācijas atbilst bioloģiski vērtīgo zālāju statusam – koda numurs 1.4. – stepju pļavas ar kalnu āboliņu *Trifolium montanum*. Teritorija aizņem aptuveni 0,6 ha, augu sugu daudzveidība - vidēja. Aizsargājamas sugas nav konstatētas. Terasē ir pilsētas apdzīvotā daļa – mājas, apstādījumi, mazdārziņi.

Attiecībā uz trokšņu ietekmi secināts, ka esošajā situācijā satiksmes plūsma Bebru ielā ir niecīga un visai klusa ir arī Auseklīša iela, pret kuras namu fasādēm gan Latvijas ļoti stingro trokšņa normatīvu pārsniegumi konstatējami jau šobrīd – dienā par 5 dB, bet naktī pat vairāk nekā 10 dB.

Kopumā salīdzinot izvirzītos variantus secināts, ka par vislabvēlīgāko no vides viedokļa uzskatāms 3.variants – tilts no Bebru ielas pāri Daugavai savienojoties ar Daugavpils ielu. Šī varianta pozitīvās iezīmes - tas neskar kultūrvēsturiskus objektus, tā tuvumā konstatēta samērā nabadzīga ornitofauna, īstenojot šo variantu būtu relatīvi mazs (salīdzinot ar citiem iespējamajiem tilta variantiem) mazpārveidotas dabasvides zaudējums un netiktu skartas ainaviski vērtīgas teritorijas. Galvenais šī varianta trūkums – tā tiešā tuvumā atrodas vairākas dzīvojamās mājas, kuru iedzīvotājus ietekmēs trokšņa līmeņa palielināšanās.

Gaisa piesārņojums šajā pētījumā nav kvantitatīvi analizēts un vērtēts, jo prognozētās satiksmes plūsmas un situācijas parametri (reljefs, apbūve, apaugums utt.) ļauj apgalvot, ka likumā noteiktie piesārņojuma robežlielumi nav pārsniegti nevienā variantā.

5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

5.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības Direktīvās.

5.1.1. Konvencijas vides aizsardzības jomā

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību – Bernes konvencija (1979.). Šīs Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Īpaši uzsvērta apdraudēto un izzūdošo sugu, t.sk. apdraudēto un izzūdošo migrējošo sugu aizsardzība.

Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi – Ramsāres konvencija (1971.). Šī Konvencija nosaka, ka mitrāji ir platības ar purviem, dumbrājiem vai ūdeņiem, kuri var būt veidojušies dabiski vai mākslīgi, kā arī var būt nemainīgi (pastāvīgi) vai īslaicīgi. Konvencijas izpratnē ūdensputni ir putni, kuri ekoloģiski ir atkarīgi no mitrājiem, tādēļ nepieciešama to aizsardzība.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992.). Šīs Konvencijas uzdevums ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – Bonnas konvencija (1979.). Konvencija nodēfina terminu „migrējoša suga”, un rūpējoties par tām savvaļas dzīvnieku sugām, kas migrē pāri nacionālās jurisdikcijas robežām, pasludina, ka migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu saglabāšana un efektīva apsaimniekošana prasa kopīgu rīcību no visām valstīm.

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencija (1972.). Šajā Konvencijā ar jēdzienu „dabas mantojums” tiek saprasti:

- dabas pieminekļi, kas radušies no fizikāliem vai bioloģiskiem veidojumiem vai šādu veidojumu grupām, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no estētikas vai zinātnes viedokļa;
- ģeoloģiski vai fizioģeogrāfiski veidojumi un stingri noteiktas zonas, kas ir kādas apdraudētas dzīvnieku vai augu sugas dzīves vieta, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes vai saglabāšanas viedokļa;

- ievērojamas dabas vietas vai ierobežotas dabas teritorijas, kurām ir īpašas nozīmes universāla vērtība no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa.

Valsts pienākums ir nodrošināt tās teritorijā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Tādēļ valstij maksimāli jāizmanto esošie resursi un nepieciešamības gadījumā – arī starptautiskā palīdzība, t.sk. jebkura tai pieejamā finansiālā, mākslinieciskā, zinātniskā un tehniskā palīdzība un sadarbība.

Konvencijas kultūras mantojuma pieminekļu sarakstā pagaidām nav izvērtēts, noteikts un iekļauts neviens Latvijā esošs pasaules dabas mantojuma objekts.

ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” (2003.) ievēro nemateriālo kultūras mantojumu kā kultūras daudzveidības galveno avotu un ilgtspējīgas attīstības garantu, atzīst mijiedarbību starp nemateriālo kultūras mantojumu un materiālo kultūras un dabas mantojumu, un apzina globalizācijas un sociālo pārmaiņu procesu radītos draudus nemateriālajam kultūras mantojumam, veicinot tā degradāciju, izzušanu vai pat iznīcināšanu. Ar nemateriālo kultūras mantojumu Konvencija saprot:

- mutvārdu tradīcijas un izpausmes, ieskaitot valodu kā nemateriālā kultūras mantojuma nesēju;
- spēles mākslas;
- paražas, rituālus un svētkus;
- zināšanas un paražas, kas saistītas ar dabu un Visumu;
- tradicionālās amatniecības prasmes;
- kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un dažos gadījumos – atsevišķi indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu.

Katrai Konvencijas dalībvalstij jāizveido Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvais saraksts. Latvijai tāds vēl nav izveidots, jo Konvencija ir jauna, un Latvija tai pievienojusies 2004. gada 15. decembrī. Joprojām turpinās darbs pie tautas nemateriālo kultūras vērtību reģistra izstrādes, apzinot tradicionālās kultūras telpas, vietas, kas pasvītrot savdabību, sekmē lietišķo mākslu prasmes saglabāšanos, tautas mākslas izpausmes u.tml.

ANO konvencija “Par cīņu pret pārtuksnešošanu/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju atsedz šī reģiona problēmas – ievērojama lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, kā arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešana nodrošinās augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija piekrastē, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), un punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izsauc augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kas, kaut arī nav jārekultivē saskaņā ar prasībām par piesārņotajām vietām, būtu renaturalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju.

5.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Biotopu direktīva). Šīs Direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas floru un faunu dalībvalstu teritorijā.

Pasākumus, ko veic saskaņā ar šo Direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu un atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir nozīmīgas Eiropas Savienībā. No 198 biotopiem, kuri atzīti par apdraudētiem Eiropā, 58 ir sastopami arī Latvijā. Šī mērķa realizēšanai tiek izveidots vienots Eiropas ekoloģiskais tīkls *NATURA 2000*, kas nodrošina Eiropai nozīmīgu dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu tās dabiskās izplatības areālā. *NATURA 2000* tīkls ietver īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot Eiropas Padomes Direktīvu 79/409 (1979.) par savvaļas putnu aizsardzību. Tā kā vairākām Eiropā apdraudētām putnu sugām Latvijas populācijas veido ievērojumu daļu no kopējā indivīdu skaita, Latvijai ir liela atbildība par šo sugu aizsardzību.

Abās Direktīvās noteikto prasību ieviešanas ietekme ir analoga Latvijā jau pastāvošajai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas likumdošanai un ar to saistītajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem, kā arī izrietošajām saistībām gan attiecībā uz privātiem zemes īpašniekiem, gan pašvaldībām kā zemes īpašniekiem.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000.) nosaka Kopienas pasākumu ietvaru ūdens politikas jomā (Ūdens struktūrdirektīva). Tās mērķis ir izveidot Kopienas pasākumu ietvaru iekšzemes virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un pazemes ūdeņu aizsardzībai, lai novērstu un mazinātu piesārņojumu, veicinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, aizsargātu ūdens vidi, uzlabotu ūdens ekosistēmu stāvokli un mazinātu plūdu un sausumu ietekmi. Latvijā normatīvais akts, kas pārņem Ūdens struktūrdirektīvu, ir Ūdens apsaimniekošanas likums. Tas paredz ieviest integrētu upju baseinu (Jēkabpils pilsētai aktuāli – Daugavas baseins) apsaimniekošanas plānu izstrādi līdz 2009. gada beigām. Pēc to pieņemšanas tie būs jāņem vērā, teritorijas plānojumos. Šobrīd norisinās Daugavas baseina apsaimniekošanas plāna 1. redakcijas sabiedriskā apspriešana, kas norisināsies līdz 2009. gada 22. jūnijam.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) par atkritumiem un Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC par bīstamajiem atkritumiem. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003. – 2012. gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus un uzstādīt atbilstošas atkritumu apstrādes iekārtas, bet esošās, normatīviem neatbilstošās izgāztuves slēgt un rekultivēt.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001.) „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi

Eiropas Ainavu konvencija (2000.). Konvencijas mērķis ir veicināt ainavu aizsardzību, apsaimniekošanu un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija atzīst ainavas kā svarīgu cilvēku dzīves kvalitātes daļu jebkurā vietā – pilsētās un laukos. Ņemot vērā pārmaiņas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, rūpnieciskās ražošanas un minerālu ieguves paņēmienos, kā arī reģionālajā un pilsētu plānošanā, transportā, infrastruktūrā, tūrismā un atpūtā, notiek ainavu pārveidošanās. Lai saglabātu ainavu nozīmīgo loma kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā, kā arī ainavas kā saimnieciskajai darbībai labvēlīgu resursu, konvencija uzsver ainavu aizsardzības, apsaimniekošanas un plānošanas nepieciešamību.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000.gada 23. – 24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk – 2001.gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāsmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Gēteborgā Eiropas Savienības Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes:

- klimata maiņa: siltumnīcas efekta samazināšana, palielinot elektrības ražošanu no atjaunojamiem avotiem;
- pāreja no „ceļu transporta” uz citiem- videi draudzīgākiem transporta veidiem;
- sabiedrības uzvedība: reaģēt uz iedzīvotāju bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām;
- resursu racionāla pārvaldība.

5.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kam Latvija pievienojusies, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzībā. Daudzi normatīvie akti ir stājušies spēkā, taču to praktiska ieviešana nenotiek vai kavējas gan finanšu, gan administratīvās kapacitātes trūkuma dēļ.

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma mērķi un paredzētās rīcības atbilst Nacionālajam vides politikas plānam 2004. – 2008.gadam, Bioloģiskās daudzveidības nacionālajai programmai, Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2006. – 2012.gadam.

Nacionālais vides politikas plāns 2004. – 2008.gadam līdz 2008.gada beigām bija svarīgākais vides politikas dokuments Latvijā. Nacionālais vides politikas plāns definēja nacionālos vides politikas mērķus un uzdevumus, un bija uzskatāms par pamatdokumentu visiem pasākumiem vides sektorā vidējā termiņā. Šobrīd tiek izstrādāts jauns vides politikas dokuments, kas stāsies Nacionālā vides politikas plāna vietā – Vides politikas pamatnostādnes 2009. – 2015.gadam. Paredzēts, ka Vides politikas pamatnostādnes tiks apstiprinātas 2009.gada 1.pusgadā. Vides politikas pamatnostādnes ir vidēja termiņa stratēģisks plānošanas dokuments septiņiem gadiem. Tas strukturāli izriet no Vides aizsardzības likuma, bet vertikāli tiks pakārtots izstrādes

procesā esošajai Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030.gadam, kas ir valsts visaugstākā līmeņa ilgtermiņa (25-30 gadi) politikas plānošanas dokuments un izriet no Latvijai saistošās ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, ES 6. Vides rīcības programmas, ANO Ilgtspējīgas attīstības Rīcības plāna un ANO Tūkstošgades mērķiem. Tāpēc Vides politikas pamatnostādņu mērķiem ir jābūt saskaņotiem ar minētajos ilgtermiņa stratēģiskajos dokumentos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem.

Vides politikas pamatnostādņēs būs definēti vides politikas principi un noteikti svarīgākie mērķi galvenajos dabas un vides saglabāšanas virzienos, kas tiks apkopoti sadaļās – gaiss, ūdens, zeme, daba un klimats.

Vides politikas pamatnostādņu virsmērķis, atbilstoši Vides aizsardzības likumam, paredz nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Apakšmērķi galvenā mērķa sasniegšanai ir ietverti daudzos punktos, kuru izpilde ir būtiski svarīga un kuri kopumā izriet no valsts vides normatīvajiem aktiem un Latvijas Republikai saistošām starptautiskajām saistībām.

Ņemot vērā to, ka VPP izstrāde vēl turpinās, šobrīd nav lietderīgi veikt konkrētu plānoto pasākumu salīdzinājumu ar Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma grozījumiem.

Latvijai ir raksturīga liela sugu un dabisko biotopu daudzveidība, ko būtiski saglabāt arī pilsētās, tāpēc jāņem vērā arī Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā noteiktie bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un veicināšanas politikas mērķi:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- saglabāt lauksaimniecības augu un dzīvnieku šķirņu daudzveidību, veicināt to izmantošanu;
- pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu;
- veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību.

Šajā programmā apskatītas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas problēmas Latvijā sastopamajās ekosistēmās un ar sugu aizsardzību saistītās problēmas, kā arī problēmas, kuras bioloģiskajai daudzveidībai rada tautsaimniecības nozares, kas tieši izmanto dzīvās dabas resursus (piemēram, mežsaimniecība, zivsaimniecība), kā arī nozares, kuru darbība ietekmē vai potenciāli var ietekmēt atsevišķas ekosistēmas vai sugas (piemēram, transports un enerģētika). Problēmas apskatu ievada īss raksturojums, kuram seko katras problēmas risināšanai izvirzīts mērķis. Tālāk seko katra konkrētā mērķa sasniegšanai piedāvātie risinājumi. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma veicina dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, vienlaikus aizsargājot dabu, saglabājot un atjaunojot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2006. – 2012.gadam nosaka mērķus:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu kopējo radīto atkritumu daudzuma samazināšanu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu.

Attiecībā uz jau radītajiem atkritumiem nodrošināt, ka:

- atkritumi nav bīstami vai arī tie nerada risku videi un veselībai;
- lielākā daļa atkritumu tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (pie., komposts) vai nekaitīgā formā;
- apglabājamo atkritumu daudzums tiek samazināts līdz minimumam un atkritumi tiek iznīcināti vai apglabāti cilvēka veselībai un videi drošā veidā;
- atkritumi tiek apstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām.

Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam ir izvirzīts virsmērķis - kvalitatīva un konkurētspējīga, kopējā Eirāzijas transporta sistēmā integrēta transporta infrastruktūra, uzņēmējdarbības vide, droša satiksme un kvalitatīvi, visiem pieejami tranzīta, loģistikas un sabiedriskā transporta pakalpojumi.

Lai sasniegtu transporta attīstības politikas virsmērķi, pamatnostādnes ir noteikti šādi rīcības virzieni:

- infrastruktūras kvalitātes uzlabošana;
- satiksmes drošības līmeņa paaugstināšana;
- sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana maršrutu tīkla valsts nozīmes autobusu un vilcienu maršrutos;
- tranzīta pakalpojumu veicināšana;
- transporta politikas veidošana un īstenošana, pamatojoties uz pētījumiem, un profesionālu speciālistu sagatavošana.

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma grozījumos precizētie Daugavas šķērsojuma varianti ir saskaņā ar pamatnostādnes izvirzītajiem rīcības virzieniem.

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma 2007. – 2019. gadam mērķi un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības kopumā atbilst mūsu valstij saistošajām konvencijām, starptautiskajiem un Latvijas normatīvajiem aktiem vides aizsardzības jomā.

6. PLĀNOŠANAS DOKUMENTS UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma 2007. – 2019. gadam grozījumi ir vispusīgs un vispārīgs dokuments, kas atstāj noteiktu ietekmi un vairākiem teritorijas attīstības un saimnieciskās darbības aspektiem. Teritorijas plānojuma grozījumu nepieciešamības pamatojums balstās uz jauna Daugavas šķērsojuma Latgales autoceļa posma Pļaviņas – Jēkabpils izbūves nepieciešamību, jo ārpilsētas, kravas un vieglā autotransporta satiksme starp Daugavas kreiso un labo krastu notiek pa šādai satiksmei nepiemērotu ielu, satiksmes mezglu tīklu un satiksmes intensitātes, kā arī slodzes parametriem neatbilstošu esošo Daugavas tiltu. Tāpat grozījumos ietvertas likumdošanas izmaiņas saistībā ar applūšanas riska teritorijām. Analizējot teritorijas plānojuma grozījumus, mēģināts izšķirt iepriekšminēto paredzamo pasākumu gan pozitīvās un negatīvās, gan tiešās un netiešās, kā arī īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes uz vides kvalitāti. Var secināt, ka dažos gadījumos teritorijas plānojuma grozījumos paredzēto darbību ietekmi uz vidi ir grūti definēt.

6.1. Applūstošo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu ietekme uz vidi

6.1.1. Teritorijas plānojuma grozījumu nosacījumi

Jēkabpils pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grozījumi nosaka, ka applūstošajās teritorijās 10% applūšanas riska zonā aizliegts būvēt ēkas un būves un veikt teritorijas uzbēršanu, izņemot:

- transporta un elektronisko sakaru tīklu būves, ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būves, enerģijas pārvades un sadales būves un īslaicīgas lietošanas būves;
- inženier aizsardzības un hidrotehnisko būvju izbūvi esošās apbūves aizsardzībai pret paliem vai plūdiem, teritorijas uzbēršanu šiem nolūkiem un atļauto būvju būvniecībai;
- peldvietu būves un elīņus, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestātnes;
- esošo būvju renovāciju un kultūras pieminekļu restaurāciju;
- valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu staciju un posteņu un citu valsts nozīmes monitoringa punktu un posteņu būves;
- biotopu apsaimniekošanai nepieciešamās īslaicīgas lietošanas būves un dabas tūrisma nepieciešamos objektus un būves.

Applūšanas riska apdraudētajās teritorijās, plānojot apbūvi un sabiedriskas celtnes nepieciešama papildus izpēte un jāparedz pasākumi, kas novērš risku un nodrošina ēku drošību. Tāpat plānojot saimniecisko darbību jāizstrādā teritorijas detālplānojums un jāiesniedz izskatīšanai LVĢMA Ūdens baseinu vadības nodaļai (MK 23.11.2004 noteikumi Nr.956).

6.1.2. Tiešās ietekmes

Tā kā caurmērā applūstošo teritoriju josla Daugavas krastos (izņemot tajā esošās salas) ir šaura un teritorijas plānojuma grozījumi nosaka dažādus ierobežojumus šo teritoriju apbūvei, būtiska ietekme uz vidi nav sagaidāma. Ņemot vērā applūšanas risku, tiks ierobežota apbūves paplašināšanās šajā riska joslā, kas stabilizēs, nodrošinās un aizsargās Daugavas krastu veģetāciju. No šī viedokļa tomēr piesardzīgi jāizvērtē teritorijas plānojuma grozījumos minēto inženierkomunikāciju izveides nepieciešamība applūstošajās teritorijās.

6.1.3. Netiešās ietekmes

Tā kā teritorijas plānojuma grozījumi tomēr pieļauj zināmas darbības (skatīt 6.1.1.nodaļu) applūstošajās teritorijās, sagaidāms, ka šo teritoriju uzbēršanas rezultātā var tikt ietekmētas blakus esošās platības. Risinot hidroloģiskā režīma regulēšanas jautājumus konkrētā vietā, var tikt izmainīt gruntsūdens līmenis blakus esošās teritorijās.

Krastmalu teritorijas atvēršana iedzīvotāju atpūtai, piemēram, Ādamsona saliņas teritorijā, var radīt draudus krastu biotopiem, palielinās šo teritoriju piesārņojums. Šādos gadījumos jāizveido atbilstoša infrastruktūra vides saglabāšanai – takas, celiņi, soliņi, atkritumu urnas, atpūtas vietas.

6.1.4. Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes

Plānošanas dokumentā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes darbībās.

Pie īslaicīgas ietekmes darbībām var pieskaitīt applūstošo teritoriju uzbēršanas un dambju būvniecības darbus. Šīs darbības rada īslaicīgus traucējumus vidē – galvenās problēmas ir troksnis, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek neutralizēti līdz ar darbības izbeigšanos.

Ilglaicīgas ietekmes var saistīt ar applūstošo teritoriju labiekārtošanu un apzaļumošanu iedzīvotāju atpūtas vajadzībām. Pie ilglaicīgām ietekmēm pieskaitāmas arī visas būves un ceļi, kas tiek paredzēti applūstošajās teritorijās.

6.2. Transporta infrastruktūras attīstības ietekme uz vidi

6.2.1. Transporta infrastruktūras attīstības risinājumi

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz pilsētā efektīvas un racionāli izplānotas transporta sistēmas izveidi, lai veicinātu ekonomiskās aktivitātes pieaugumu un pilsētas kā patīkamas

dzīves vides veidošanos. Īpaša nozīme satiksmes infrastruktūras uzlabošanai ir jauna Daugavas šķērsojuma izveide.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz, pirmkārt, jauna tilta izbūvi Bebru ielas rajonā. Ar šiem teritorijas plānojuma grozījumiem ir precizēta šī tilta atrašanās vieta un noteiktas tā sarkanās līnijas. Jaunais tilts atslogos pilsētas centru no tranzīta satiksmes, kas šobrīd veido 20 % no kopējās transporta plūsmas. Perspektīvā, attīstoties ceļu tīklam Daugavas kreisajā krastā, tranzīta satiksme ievērojami pieaugs un līdz ar to palielināsies arī jaunā Daugavas šķērsojuma nozīme pilsētas transporta sistēmā.

Otrkārt, pēc jauna tilta īstenošanas būs iespējams veidot apli Rīgas ielas un esošā tilta pār Daugavu krustojuma vietā. Šī objekta izbūvei optimāla tehniskā risinājuma nolūkā var būt nepieciešams slēgt satiksmi pa esošo tiltu.

Tālākā perspektīvā tiek paredzēti būtiski esošā tilta rekonstrukcijas darbi un iespējams jauna tilta izbūve pār Daugavsalu.

Nesenā pagātnē veikto izpētes darbu laikā, salīdzinot piecus iespējamus tiltu novietojuma variantus, noteikts, ka rezervējamās teritorijas esošā tilta paplašināšanai vai tam paralēli novietotas jaunas tilta konstrukcijas izbūvei, kā arī teritorija tilta izbūvei Bebru ielas rajonā. Turpmākai izpētei un reālo būvniecības iespēju salīdzināšanai paredzēta teritorijas rezervācija alternatīvai novietnei, šķērsojot Daugavsalu.

Teritorijas plānojums paredz arī gājēju un velosipēdistu tilta izbūves nepieciešamību tālākā perspektīvā vai pārceltuves ierīkošanu tuvākā laika periodā, lai būtiski uzlabotu pilsētas abu krastu savienojumu šiem satiksmes dalībniekiem un tādējādi veicinātu pilsētas teritorijas integrāciju un Jēkabpils un Krustpils centru attīstību.

Vidējā laika periodā līdz Latgales autoceļa Jēkabpils apvedceļa posma izbūvei un ieslēgšanai autoceļu tīklā paredzēta esošā autoceļa A6 Rīga – Daugavpils – Baltkrievijas robeža (Pāternieki) uzlabošana un attīstība.

Plānojot transporta sistēmas attīstību, jāparedz teritoriju rezervēšana transporta un infrastruktūras maģistrālajām trasēm, jauniem elektrotīklu objektiem un zemes koridoriem elektropārvades līnijām u.tml.

6.2.2. Ietekmes uz vidi

Tiešās ietekmes

Lai arī daļa nogāžu teritorijas tilta izbūves vietā atbilst bioloģiski vērtīgo zālāju statusam, no sugu un biotopu viedokļa būtisks kaitējums netiks nodarīts, jo nav konstatēti projekta īstenošanas gadījumā apdraudēti aizsargājami augu un dzīvnieku sugu īpatņi un aizsargājami biotopi. Taču tilta un ceļu izbūve samazinās augu un dzīvnieku sugu apdzīvojamās teritorijas, kā arī sekmēs dzīvotņu fragmentāciju.

Sakarā ar eventuālās trases un tilta izbūvi tiks skartas Bebru ielas dzīvojamo māju masīva iedzīvotāju intereses. Atkarībā no precīzā trasējuma būs jānojauc viena vienģimenes dzīvojamā ēka, kas šobrīd ir neapdzīvota, bet tās teritorija tiek kopta.

Pēc tilta izbūves 2015. gadā dzīvojamo ēku kvartāla perimetrā visām fasādēm (9 trīsstāvu ēkām un 4 privātmājām) dienas normatīvam sagaidāms līdz 10 dB pārsniegums un nakts normatīvam līdz 18 dB, bet par 5 dB – vēl 13 trīsstāvu ēkām.

No ainaviskā viedokļa tilta parādīšanās mūsdienīgajā pilsētvidē ir vērtējama neviennozīmīgi – tilts, protams, būs jauns objekts ainavā, bet ņemot vērā pilsētas ainavas elementu kopumu, to nevar uzskatīt par būtisku ietekmi.

No gaisa piesārņojuma viedokļa jāatzīmē, ka prognozētās satiksmes plūsmas un situācijas parametri (reljefs, apbūve, apaugums utt.) ļauj apgalvot, ka likumā noteiktie piesārņojuma robežlielumi netiks pārsniegti, tomēr jauno ielu un tilta apkārtnē izmešu daudzums, protams, palielināsies. Tomēr jāatzīmē, ka kopumā ietekme uz pilsētas gaisa kvalitāti ir vērtējama pozitīvi, jo gaisa piesārņojuma izkliede ārpus apdzīvotības centriem ir labvēlīgāka nekā tā koncentrēšanās vienuviet blīvā apbūvē.

Netiešās ietekmes

Līdz ar jaunā tilta izbūvi, kas atslogos pilsētas centru no tranzīta satiksmes, paredzama trokšņu līmeņa, gaisa piesārņojuma un vibrāciju samazināšanās, ko vēl vairāk veicinātu esošā tilta rekonstrukcijas darbi.

Ar transporta infrastruktūras attīstību parasti saistīta dzīvotņu fragmentācija – izveidojas sadrumstaloti dzīvnieku, augu grupējumi, kas vairāk pakļauti dažādām negatīvām ietekmēm, kas var izsaukt populācijas vairošanās vai pat izdzīvošanas problēmas. Tomēr, jāatzīmē, ka pilsētvides īpašajiem apstākļiem raksturīgas specifiskas augu un dzīvnieku sugas, kas parasti viegli pielāgojas pilsētvides mainīgajiem apstākļiem, tāpēc būtiska sugu mainība nav paredzama.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes radīs paredzētā tilta un ielu būvniecība un plānotie esošo objektu rekonstrukcijas darbi, kas izraisa putekļus un troksni būvniecības darbu rezultātā; traucējumus transporta plūsmā, kas izsauc paaugstinātu atmosfēras piesārņojumu; ietekmē upju hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti būvniecības darbu rezultātā, īpaši tiltu izbūves gadījumos.

Pie vidēji ilgām ietekmēm var pieskaitīt transporta plūsmas pieauguma izraisīto atmosfēras un ūdens piesārņojumu, trokšņa palielināšanos, ja nav veikti pasākumi trokšņa līmeņa un vibrācijas līmeņa samazināšanai.

Tiltu un ielu izbūvei un rekonstrukcijai ir ilglaicīga ietekme, jo tās ne vien ietekmē konkrēto būvniecības vietu, bet arī teritorijas iespējamo attīstību kopumā un vides kvalitāti teritorijā. Par ilglaicīgām uzskatāmas arī ainaviskās izmaiņas.

Pastāvīgās ietekmes

Uzlabojot transporta infrastruktūru (melno segumu atjaunošana, brauktuviņu paplašināšana, bīstamo ceļa posmu, krustojumu rekonstrukcija), novērojama vides kvalitātes uzlabošanās pieguļošajās teritorijās. Pie pastāvīgām ietekmēm jāpieskaita arī autotransporta radītā atmosfēras un trokšņa piesārņojuma ietekme uz tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

7. IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANA

Teritorijas plānojuma realizācija ietekmēs ne vien visas rajona teritorijas attīstību, bet arī dabas un vides stāvokli tajā. Lai samazinātu vai novērstu iespējamās ietekmes uz vidi, ko varētu radīt plānošanas dokuments, iespējams realizēt dažādus pasākumus un izvēlēties dažādus risinājumus. Šādi pasākumi ietver aktīvas vides aizsardzības kampaņas, sabiedrības izglītošanu un informēšanu, investīcijas vides aizsardzības infrastruktūrā.

Viens no galvenajiem instrumentiem no ietekmes uz vidi samazināšanas viedokļa ir likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana. Analizējot Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma grozījumos sniegto informāciju, var secināt, ka izstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus galvenās vides politikas pamatnostādnes un vides un dabas aizsardzības normatīvi ir ievēroti.

7.1. Vides politikas un vides aizsardzības normatīvu ievērošana

- Vides aizsardzības likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, izstrādājot un realizējot Teritorijas plānojuma grozījumus.
- Ilgtspējīgas telpiskās plānošanas politikas realizēšana. Teritorijas plānojuma grozījumi kopumā paredz saglabāt un uzlabot vides kvalitāti kā vērtīgu resursu, kurš jāpārvalda un jāizmanto ilgtspējīgā veidā.
- Vides politikas realizācijas pasākumi – sabiedrības izglītošana un informēšana; investīcijas vides aizsardzības, kā arī tūrisma un rekreācijas infrastruktūrā.

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma grozījumos noteiktas visu veidu aizsargjoslas, ko nosaka Aizsargjoslu likums (05.02.1997.). Aizsargjoslas grafiski attēlotas kartē.

7.2. Ietekmi uz vidi samazinoši pasākumi

7.2.1. Applūstošo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu ietekmes uz vidi samazināšana

- Jāievēro teritorijas plānojuma grozījumos uz būvniecību attiecināmie noteiktie aprobežojumi applūstošajās teritorijās.
- Applūšanas riska teritorijās iespēju robežās neparedzēt kapitālu infrastruktūras objektu (ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu, ūdens ņemšanas ietaišu un maģistrālo cauruļvadu būves, enerģijas pārvades un sadales būves) un īslaicīgas lietošanas būvju ierīkošanu.
- Jāizvērtē krastmalas dabas pamatresursi un to ilgtspējīgas pastāvēšanas un publiskas pieejamības nodrošināšana.
- Iespēju robežās jāparedz Daugavas krastmalu izmantošana sabiedrības atpūtas vajadzībām. Jāparedz pieejas un pārvietošanās iespējas gar krastmalu, kā arī nepieciešamais aprīkojums (takas, soliņi, atkritumu urnas), kas pasargās krastu biotopus no

piesārņošanas, izbradāšanas un iznīcināšanas. Paralēli nepieciešams izvērtēt drošības pasākumu nepieciešamību, it sevišķi stāvu krastu posmos.

- Jāizanalizē plūdu rašanās iemesli un jāparedz nepieciešamie pasākumi (piemēram, vižņu veidošanās intensitāti samazinošu būvju, slūžu, jaunu dambju izveide, esošo dambju rekonstrukcija), lai minimizētu applūšanas iespējamību.
- Teritorijās, kur pastāv augsnes erozijas un gravu veidošanās risks, plānot pasākumus augsnes aizsardzībai pret augsnes noskalošanos un gravu veidošanos.
- Plānojot pilsētas attīstību jābalstās uz krastmalas sadalījumu atšķirīgos posmos, kas veidojušies atšķirīgos dabas apstākļos (paliene, salīdzinoši zemi krasti, stāvkrasti). Šāda pieeja dod iespēju katrā pilsētas daļā ievērot reālos riskus, saimnieciskās darbības ierobežojumus, atrast īpatnējos attīstības resursus, un uz tā pamata plānot attīstību.

7.2.2. Plānošanas pieeju areālos ietekmes uz vidi samazināšana

- Gar ielām jaunā tilta tuvumā starp dzīvojamām mājām un jauno trasi atbilstošā attālumā ir jāizvērtē prettrokšņa stādījumu vai ekrānu (sienu) nepieciešamība, kas samazinātu potenciālo trokšņu izplatību un ietekmi uz apkārtējiem iedzīvotājiem.
- Plānojot jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju izveidi jaunās trases un tilta tuvumā, piemēram, teritorijā otrpus Bebru ielas daudzstāvu dzīvojamām mājām līdz pilsētas robežai, jau savlaicīgi ir jāveic trokšņa līmeņa modelēšana vai mērījumi un apbūves attīstība jāplāno tādā attālumā no ielām, kas neprasa papildus speciālus tehniskus risinājumus tās aizsardzībai pret auto transporta radīto troksni un izplūdes gāzēm. Nepieciešamības gadījumā jāparedz speciāli pasākumi esošās apbūves aizsardzībai no trokšņa un cita veida vides piesārņojuma.
- Ņemot vērā teritorijas esošo hidrotilku un Daugavas upes labajā krastā tuvumā esošo Asotes pilskalnu un citus arheoloģijas pieminekļus ir jāpievērš pastiprināta uzmanība zemes darbiem, kuru realizēšanas gaitā nereti tiek atklāti arheoloģijas pieminekļi.
- Pilsētas nozīmes maģistrālo ielu un pilsētas rajona nozīmes maģistrālo ielu izbūves un rekonstrukcijas projektos, tajā skaitā jauna Daugavas šķērsojuma izbūves un esošā tilta rekonstrukcijas projektā jāparedz arhitektūras un ainavu arhitektūras daļa, jo tilts ir būtiska ainavu ietekmējoša būve, kas veiksmīga risinājuma gadījumā var kļūt arī par pilsētas zīmolu.
- Apbūve pilsētā, tai skaitā tilta tiešā tuvumā jāplāno ievērojot Daugavas aizsargjoslu un applūstošo teritoriju robežas, starp apbūves teritorijām jāparedz brīva pieeja Daugavas krastiem, kā arī izvērtējama atpūtas vietu izveide. Apbūvei Daugavas krastos tilta tuvumā, kas kalpos kā skatu laukums vēlams atrast risinājumus, kas būtu draudzīgi pilsētas ainavai un vides apstākļiem.
- Tilta un it īpaši tā pievedceļu tuvumā jāparedz teritorijas kājāmgājējiem, velosliedņu tīklu izveidi, kā arī jārezervē pietiekošas teritorijas kājāmgājējiem un velosliedņu tīklu izveidei perspektīvā. Plānojot jāparedz vietas, objekti un infrastruktūra cilvēkiem ar kustību traucējumiem, indivīdiem ratiņkrēslos un personām ar ratiņiem.

- Tālākā perspektīvā savlaicīgi (pirms Daugavas kreisā krasta autoceļu rekonstrukcijas) jāplāno turpmāk veicamie pasākumi tranzīta kravu transporta kustības samazināšanai pilsētā.

8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTĀ PIEDĀVĀTO RĪCĪBU UN IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Teritorijas plānojuma grozījumi pēc būtības nesatur zemes izmantošanas vai paredzēto rīcību alternatīvas, tādēļ veicot Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu un izstrādājot Vides pārskatu, izvēlēta un izvērtēta tā saucamā „nulles alternatīva” – variants, kad plānošanas dokuments netiek īstenots un tiek saglabāts šobrīd pastāvošais zemes lietojuma veids. Tomēr šo alternatīvu nevar uzskatīt par optimālu, jo:

- tādējādi plānojumā netiek veiktas izmaiņas, ko nosaka grozījumi Aizsargjoslu likumā attiecībā uz applūstošo teritoriju aprēķināšanas metodiku. Tas savukārt ierobežo pilsētas normālu attīstību, jo esošajā plānojuma redakcijā par applūstošu noteikta daudz lielāka pilsētas teritorijas daļa;
- neskaidras applūstošo teritoriju robežas var novest pie nepārdomātas un haotiskas būvniecības Daugavas krastos, kas ne tikai var apdraudēt zaļās piekrastes teritorijas, bet arī radīt draudus iedzīvotāju drošībai un veselībai;
- satiksmes intensitātei atbilstošu ceļu un tiltu trūkums var kavēt infrastruktūras un saimnieciskās darbības attīstību pilsētā.

Pirms teritorijas plānojuma grozījumu sagatavošanas veikts jaunā Daugavas šķērsojuma alternatīvo variantu izvērtējums, salīdzinātas to iespējamās ietekmes uz vidi un pamatojoties uz šo salīdzinājumu turpmākai attīstībai plānojuma grozījumos tiek virzīts optimālākais jaunā šķērsojuma alternatīvais variants – tilts, kas savieno Bebru ielu un pretējā krastā esošo Daugavpils ielu.

Plānošanas dokuments izstrādāts, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus, normatīvo aktu prasības. Līdz ar to tajos paredzēto rīcību realizācija ir uzskatāma par piemērotāko alternatīvu pie nosacījuma, ka tiek realizēti 7. sadaļā aprakstītie risinājumi ietekmju samazināšanai un 9.sadaļā paredzētie kompensēšanas mehānismi.

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) tīklam”.

Jēkabpils pilsētā Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas nav noteiktas. Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO BŪTISKO PĀRROBEŽU IETEKMJU IZVĒRTĒJUMS

Teritorijas plānojuma grozījumos paredzētajām rīcībām kopumā nav prognozējama būtiska pārrobežu ietekme.

Ja teritorijas plānojuma darbības laikā tiks plānota darbība, kas minēta likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā un kam jāveic ietekmes uz vidi izvērtējums, vai darbība, kam saskaņā ar šī likuma 2. pielikumu jāveic sākotnējais izvērtējums, tad saskaņā ar šo likumu tiks izvērtētas paredzētās darbības ietekmes uz vidi (paredzētās darbības izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī floru, faunu, bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību), kā arī uz blakus teritorijām. Darbības, kurām ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras laikā tiks konstatēts, ka tās var radīt būtiskas pārrobežu ietekmes, visticamāk netiks realizētas.

11. GALVENO LIETOTO PAMATPRINCIPU UN METOŽU APRAKSTS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūru. Visas atbildīgās institūcijas norādīja, ka ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums jāveic atbilstoši MK noteikumu Nr.157. prasībām.

Pēc novērtējuma sagatavošanas vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskajai apspriešanai un iesniegts sekojošām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajai vides pārvaldei;
- Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” Zemgales reģionālajai filiālei;
- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras Upju baseinu pārvaldei.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika veikts, ņemot vērā plānošanas dokumentā iekļauto informāciju – mērķus, uzdevumus, izstrādes pamatprincipus, starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus un normatīvo aktu prasības.

Veicot Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma 2007. – 2019.gadam grozījumu stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, tika lietoti sekojoši pamatprincipi:

- stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, t.i., Vides pārskata gatavošana tika uzsākta agrā teritorijas plānojuma izstrādes stadijā, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir izdarāms pēc iespējas agrākā plānošanas dokumenta sagatavošanas brīdī;
- stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tika gatavots paralēli pilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei, lai novērtētu teritorijas plānojumā paredzamo pasākumu un aktivitāšu ieviešanas seku ietekmi uz vidi un nodrošinātu novērtējuma rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu teritorijas plānojuma izstrādē.

12. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringa var būt labs instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus reģiona plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Lai sekmētu teritorijas plānojuma īstenošanu un uzraudzību, ieteicams izveidot teritorijas plānojuma īstenošanas un monitoringa grupu. Jēkabpils pilsētas pašvaldības uzdevumos ietilpst teritorijas plānojumā noteikto pasākumu izpildes kontrole, korekcijas un jaunu uzdevumu izvirzīšana atbilstoši nospraustajiem mērķiem.

Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitoringa ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa. Monitoringa pasākumi vides kvalitātei veicami saskaņā ar valsts monitoringa pasākumiem. Monitoringu veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par teritoriju, kā arī analizējot aizsargājamo teritoriju monitoringa datus.

24.01.2006. ar Vides ministrijas rīkojumu Nr.29. ir apstiprināta „Vides monitoringa programma”, kuras rezultāti būs izmantojami veicot Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu.

Valsts monitoringa programmas galvenās sadaļas ir sekojošas:

- Gaisa monitoringa programma, kas ietver atmosfēras gaisa kvalitātes monitoringu, nokrišņu kvalitātes monitoringu, gaisa piesārņojuma pārnesei lielos attālumos novērtējumu un Globālā atmosfēras novērojumu reģionālā līmeņa monitoringu, integrālo monitoringu, gaisa piesārņojuma ietekmes uz dabisko veģetāciju un graudaugiem monitoringu un putekšņu monitoringu;
- Ūdens stāvokļa monitoringa programmu, kas sastāv no 3 daļām:

- 1) Virszemes ūdeņu monitoringa programmas, kuras mērķis ir iegūt informāciju par virszemes ūdeņu kvalitāti un hidroloģisko režīmu katrā upju baseinu apgabalā, pārejas, piekrastes un teritoriālajos ūdeņos, novērtēt dažādu piesārņojuma avotu, ieskaitot piesārņojuma pārneses slodzi un ietekmi;
 - 2) Pazemes ūdeņu monitoringa programmas, kas ietver ķīmiskās kvalitātes un kvantitatīvā stāvokļa monitoringu;
 - 3) Aizsargājamo teritoriju monitoringa programmas, kas ietver monitoringa programmu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamos ūdensobjektos, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas virszemes ūdensobjektos, īpaši jūtīgo teritoriju monitoringa programmu, peldvietu monitoringa programmu, prioritāro zivju ūdeņu monitoringa programmu.
- Augsnes uz zemes virsmas apaugums. Vides monitoringu plānots veikt sekojošo programmu ietvaros: zemes virsmas apauguma monitorings un augsnes kvalitātes monitorings. Augsnes kvalitātes monitoringa mērķis ir sekot Latvijas augsnes stāvokļa izmaiņām, lai novērtētu piesārņojuma izmaiņu tendences augsnē un iegūtu pārskatu par augšņu stāvokli valstī. Zemes virsmas apauguma monitoringa mērķis ir nodrošināt valsts un starptautiskās vides pārvaldes institūcijas ar informāciju par zemes apauguma, tajā skaitā zemes izmantošanas izmaiņām.
 - Bioloģiskā daudzveidība. Šīs programmas ietvaros tiek veikts bioloģiskās daudzveidības monitorings Latvijā. Bioloģiskā daudzveidība šīs programmas izpratnē ir dzīvo organismu, sugu un biotopu daudzveidība visos Latvijā sastopamos un Latvijai raksturīgajos ekoloģiskajos kompleksos.

Bez valsts veiktā vides monitoringa un operatoru (uzņēmumu) pašmonitoringa būtiska ir būvvaldes veiktā būvniecības uzraudzība, kā arī citu valsts institūciju veiktā uzraudzība.

Ņemot vērā ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītos būtiskos vides aspektus un būtiskos riskus, monitoringa veikšanai varētu izmantot šādus rādītājus un indikatorus:

- plūdu biežums un plūdu ietekmēto teritoriju izvietojums;
- izmaiņas Daugavas ūdeņu kvalitātē (bioloģiskie, ķīmiskie un fizikāli ķīmiskie rādītāji);
- izmaiņas atmosfēras gaisa kvalitātē;
- trokšņu līmeņa izmaiņas.

13. KOPSAVILKUMS

Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojuma (2007. – 2019.) grozījumu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskatā analizēts vides stāvoklis un problēmas Jēkabpils pilsētā, kā arī teritorijas plānojuma grozījumu risinājumi un potenciālā ietekme uz vides stāvokli. Vides pārskats izstrādāts vienlaikus ar teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi.

Balstoties uz veikto Teritorijas plānojuma grozījumu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumu, izdarīti šādi secinājumi:

1. Teritorijas plānojuma grozījumi kopumā atbilst Eiropas Savienības un nacionālajiem vides politikas plānošanas dokumentiem, un starptautiskajām konvencijām. Galvenie mērķi un rīcības virzieni ir vērsti uz ekonomisko izaugsmi un dabas kapitāla attīstību. Teritorijas plānojumā definētie mērķi un to sasniegšanai noteiktie risinājumi Teritorijas plānojuma grozījumos kopumā nav pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, principiem un nacionālo vides politiku.
2. Prognozējams, ka plānošanas dokumenta īstenošana kopumā atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Sagaidāms, ka tiks veicināta transporta infrastruktūras attīstība, kas pozitīvi ietekmēs kopējo vides stāvokli pilsētā. Tāpat arī tiks noteiktas applūstošo teritoriju robežas, kas uzlabos pilsētas attīstības iespējas. Tomēr plānošanas dokumenta ieviešanas ietekme uz vidi lielā mērā būs atkarīga no tā praktiskās ieviešanas.
3. Plānošanas dokumenta grozījumu rezultātā galvenā negatīvā ietekme uz vidi ir saistīta ar transporta infrastruktūras pilnveidošanas procesā sagaidāmo lokālo atmosfēras piesārņojuma un trokšņa līmeņa pieaugumu, zaļo teritoriju platību samazināšanos jaunā Daugavas šķērsojuma un tā pievedceļu teritorijā. Tomēr jāatzīmē, ka šo ietekmju mazināšanai plānojuma grozījumos tiek paredzēta prettrokšņu sienu un ievērojama apjoma ielu stādījumu izveide.
4. Kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.
5. Plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā nav paredzamas pārrobežu ietekmes.
6. Ar teritorijas plānojuma īstenošanu saistīto nevēlamo ietekmju uz vidi samazināšanas pasākumi ir pārskatāmi un iespēju robežās papildināmi Teritorijas plānojuma grozījumu gala redakcijā.

Būtiskākie ierosinājumi negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mīkstināšanai:

- nodrošināt vides likumdošanas efektīvu ieviešanu un kontroli;
- Jēkabpils pilsētas turpmākās attīstības kontekstā jāmeklē iespējamo un pastāvošo problēmu un problēmteritoriju risinājumi, jo īpaši tie, kas saistīti ar applūstošo teritoriju apsaimniekošanu;
- paredzēt pasākumus negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mīkstināšanai.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra www.meteo.lv (datu bāzes, tematiskie pārskati).
2. Dabas aizsardzības pārvalde www.dap.gov.lv
3. Valsts meža dienests www.vmd.gov.lv
4. Valsts zemes dienests www.vzd.gov.lv
5. Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes <http://data.csb.lv>
6. Enciklopēdija *Latvijas pagasti*; A/S „Preses nams”, 2001.
7. Aplūstošo teritoriju pētījums Jēkabpils pilsētā, A.Bakute, 2008.
8. Jēkabpils pilsētas attīstības programmas (2007. – 2013.) Vides pārskats, SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2008.
9. Jauna Daugavas šķērsojuma Jēkabpilī Vides pārskats, SIA „Eirokonsultants”, 007

Normatīvie akti un plānošanas dokumenti

10. Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026.gadam.
11. Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008. – 2014.gadam.
12. Jēkabpils pilsētas attīstības programma 2007. – 2013.gadam.
13. Jēkabpils pilsētas teritorijas plānojums 2007. – 2019.gadam.
14. Jēkabpils rajona teritorijas plānojums 2008. – 2020.gadam.
15. Vidusdaugavas reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2008. – 2013.gadam.
16. Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes; LR Vides ministrija.
17. Vides politikas pamatnostādņu projekts, 2008.gads.
18. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma; Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 1999.
19. Bernes konvencija „Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību”; 1979.
20. Ramsāres konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”; 1971.
21. Riodeženeiro konvencija „Par bioloģisko daudzveidību”; 1992.
22. Bonnas konvencija „Par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību”; 1979.
23. UNESCO konvencija „Par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību”; 1972.
24. ANO konvencija „Par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu”; 2003.
25. ANO konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanu/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”; 1994.
26. Eiropas Padomes Direktīva 92/43 EEK „Par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību”; 1992.

27. Eiropas Padomes Direktīva 79/409 „Par savvaļas putnu aizsardzību”; 1979.
28. Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC; 2000.
29. Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK „Par atkritumiem”; 1975.
30. Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC „Par bīstamajiem atkritumiem”; 1991.
31. Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”; 2001.
32. Eiropas ainavu konvencija; 2000.
33. Lisabonas stratēģija; 2000.
34. Likums „Teritorijas plānošanas likums” (22.05.2002.);
35. Likums „Aizsargjoslu likums” (05.02.1997.);
36. Likums „Par vides aizsardzību” (06.08.1991.);
37. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.);
38. Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”;
39. Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”;